

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
LJUBLJANA,
KRAJEVA ULICA 22. ST. 1
TELEFON 31-23 DO 31-25
ROKOPISI SE NE VRACAJO
IZDAJA VSAK DAN RAZEN
PONEDELJKO

SLOVENSKI POROČEVALEC

INŠERATNI ODDELEK
LJUBLJANA
TELEFON 38-32, 38-33
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN
V LJUBLJANI ŠT. 11.739
OGLASI POCENIKU
MESEČNA NAROČNINA
45 DIN

GLASIL O S V O B O D I L N E F R O N T E S L O V E N I J E

Za naš temeljni zakon

Ob nadaljevanju zasedanja Ustavodajne skupščine LRS

Danes nadaljuje svoje delo Ustavodajna skupščina Ljudske republike Slovenije. Njena naloga je, da sprejme prvo ustavo slovenskega naroda.

Ze prvi del tega zasedanja je podrtal zgodovinski pomen prve slovenske Ustavodajne skupščine, ki je velik mejnik v življenju našega naroda. Z njeno izvolitvijo je slovenski narod potrdil veličastno zmago svoje večstoletne borbe za nacionalno osvoboditev in pravo odločanje o svojem življenju. Potrdil je največje plodove svojega boja, pridobil številne narodno osvobodilne borbe ob strani ostalih jugoslovanskih narodov. Te pridobitve, ki mu danes zagotavljajo zmagošen izid njegove nadaljnje borbe, borbe za ustvaritev materialnega blagostanja, kulturnega napredka in borbe za popolno odpravo izkoriščanja človeka po človeku, omogočajo, da slovenski narod po svojih svobodno izvoljenih predstavnikih v svoji Ustavodajni skupščini oznanj vsemu svetu, kakor je dejal tov. Kardelj v svojem govoru na drugi seji Ustavodajne skupščine, da je svoboden in da ne bo odnehal, dokler ne bo pod streho ljudske republike Slovenije združena vsa slovenska zemlja, ki je danes še zunaj meja Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Dejstvo, da so bile volitve v vseh ljudskih republikah kakor tudi zasedanja izvoljenih Ustavodajnih skupščin in sprejemanje ustav naših narodov skoraj istovrstne, pomeni utrditev njihove notranje moči in največjo manifestacijo njihove svobode, neodvisnosti in njihovega nerazdružljivega bratstva. Zvezna ustava, ki so jo naši narodi sprejeli pred enim letom, je priznala vsakemu izmed njih pravico, da samostojno sprejme svojo ustavo, ki mu bo zagotovila ekonomski, kulturni in nacionalni napredek ter spoštovanje in zaščito njegovih interesov v okviru skupne države Federativne ljudske republike Jugoslavije. Skoraj vse ljudske republike so že sprejele svoje nacionalne ustave, slovenski narod pa jo je sprejel po svojih predstavniki na tem zasedanju svojega največjega ljudskega predstavništva.

Osnutek ustave, ki ga je predložil predsednik vlade LR Slovenije tov. Miha Marinko Ustavodajni skupščini, odgovarja življenjskim interesom našega naroda in je pravi odraz obstoječega stanja v Ljudski republiki Sloveniji. V pozivu k vse-ljudski razpravi o osnutku je predsedstvo vlade LRS poudarilo: »Naša ustava pravno formira dejansko stanje, ugotavlja izvršene spremembe v politično-družbeni strukturi našega življenja, ugotavlja, da se načela resnične ljudske demokracije uveljavljajo v našem javnem življenju in pove, da je dognana volja ljudstva, da je povratek nazaj nemogoč. Naš osnutek ustave je tedaj stvarni izraz resničnega položaja na Slovenskem, izraz dosežene stopnje našega razvoja tako v pogledu naše lastne rasti kakor sožitja z ostalimi jugoslovanskimi narodi... Ustava je stvar ljudstva, ker z odločnim pravnim dejanjem ugotavlja stopnjo svojega razvoja in polaga temelje njegovi bodoči življenjski poti, zato je prav, da ljudstvo o njej razmisli, razpravlja in pove svoje sodbo.«

Slovensko ljudstvo je sprejelo ta poziv k splošni razpravi o osnutku svoje Ustave kot svojo veliko politično nalogo. Razprava o predloženem osnutku je bila za naše ljudstvo važen dogodek v njegovem državnem življenju in je dala jasen pregled vseh pridobitev v borbi za osvoboditev in prvih letih obnove in izgradnje, utrditve ljudske oblasti in vsestranskega napredka na polju političnega, gospodarskega, družbenega in kulturnega življenja. Na šestih šestih seštevkih so naši delavci, kmetje, ljudska inteligenca, vsi delovni ljudje, razpravljali o svojem temeljnem zakonu in dokazali svojo visoko politično zavest, ko so izre-

kali svoje mnenje in sodbo o predloženem osnutku Ustave.

Kaj je slovensko ljudstvo ugotovilo med to razpravo?

Slovensko ljudstvo je predvsem ugotovilo, da danes ne bi moglo sprejemati svoje ustave, take ustave, če ne bi povezovala svoje borbe z nacionalno osvoboditvijo s skupno borbo ostalih jugoslovanskih narodov pod vodstvom maršala Tita. Da ne bi moglo sprejemati svoje ustave, če si ne bi v tej skupni borbi priborilo kot svojo največjo pridobitev svojo organizirano oblast — ljudsko oblast, in ne bi zrušilo protiljudskega državnega aparata stare Jugoslavije. Če ne bi vseskozi vodilo trde in odločne borbe proti vsem svojim sovražnikom in škodljivim elementom in ne bi neprestano utrjevalo in krepilo svoje oblasti in svojega gospodarstva. Če ne bi imelo takega voditelja in organizatorja svoje borbe za boljše in srečnejše življenje — slavne Komunistične partije.

Ob tem je naše ljudstvo ocenjevalo in sodilo o predloženem osnutku svoje Ustave. Prepričalo se je, da so v osnutku njegovega osnovnega zakona zapisana tista dejstva, ki so postavila temelje njegovi državnosti, dejstva, ki jih je tov. Kardelj postavil kot osnova v ustavi LR Slovenije:

1. dejstvo končne nacionalne osvoboditve za veliko večino slovenskega naroda,

2. da so se bistveno spremenili odnosi slovenskega naroda do skupne države tvorbe južnoslovenskih narodov — do Federativne ljudske republike Jugoslavije,

3. da so se bistveno spremenili odnosi v strukturi oblasti, da so nastale bistvene spremembe v političnih odnosih,

4. da so se bistveno spremenili socialno-ekonomski odnosi v Sloveniji, da sta se bistveno spremenila položaj in vloga našega delovnega ljudstva.

Vse te globoke družbenopolitične in ekonomskodružbene spremembe v življenju slovenskega naroda so tiste osnove, na katerih si danes ustvarja pogoje za ustvaritev materialnega blagostanja in kulturnega napredka in ki bodo dobile svojo pravno potrditev tudi v njegovi prvi ustavi.

Naše ljudstvo je tudi ugotovilo, da bo njegova prva ustava po predloženem osnutku močno orožje v njegovi borbi za izpolnitev zgodovinskih nalog, ki si jih je zadalo za izgraditve svoje domovine ljudske republike Slovenije in Titove Jugoslavije. Pomosno je, da bo po svojih predstavnikih sprejela tako ustavo, ki mu zagotavlja uživanje priboritev in ustvarjenih pridobitev, in mu omogoča nadaljnjo borbo za njihovo razširitev in priboritev novih.

Vsem tem in v nešteti drugih področjih iz vseh področij našega družbenega, gospodarskega in kulturnega življenja je potekala razprava o osnutku prve ustave LR Slovenije. Mnogi manjši predlogi in neštete pozdravne resolucije, ki so jih delavci, kmetje in delovna inteligenca pošiljali Ustavodajni skupščini z željo, da bi bile veren odraz njihovega odobravanja predloženega osnutka ustave, so dokaz visoke politične zavesti našega ljudstva, ki je v celoti sodelovalo pri sprejemanju ustave. Njegova sodba je bila: Hočemo tako ustavo, ker je le plod naše borbe in našega dela — naša velika pridobitev.

Ko se danes Ustavodajna skupščina sestaja k svojem nadaljnjemu zasedanju, gleda slovensko ljudstvo z zaupanjem v njeno nadaljnjo delo, ker se zaveda, da je izvolilo v svoj najvišji predstavniški organ svoje najboljše predstavnike, ki bodo do slednji zagovorniki njegovih interesov in njegovih pravic. Naloga tega zasedanja je zato lahka, ker ima izraziti voljo enotnega slovenskega ljudstva: sprejeti njegovo prvo ustavo, o kateri je samo že izreklo svoje sodbo.

Ustanovitev republiške komisije za izvajanje uredb zvezne vlade o akumulaciji in cenah

Na osnovi člena 4 Odredbe o oživetju uredb o dobičku, razdelitvi dobička, o stroških in skladih vodstva gospodarskih podjetij z dne 31. decembra 1946, št. 774 (Uradni list FLRJ št. 106 od 31. decembra 1946) in v zvezi z navodili Gospodarskega sveta vlade FLRJ

odločam:

1. Zaradi zagotovitve in izpolnitve uredb vlade FLRJ, naštetih v čl. 1 Odredbe vlade FLRJ št. 774 z dne 31. decembra 1946, se ustanovi pri predsedstvu vlade LRS komisija za oživetje uredb vlade FLRJ o akumulaciji in cenah in za izvajanje navodil Gospodarskega sveta vlade FLRJ Jugoslavije.

2. Za predsednika komisije postavljam: inž. Turnška Viktorja, pomočnika predsednika Načrtne komisije v vladi LRS;

za namestnika predsednika: D. D. H.

Branka, generalnega inspektorja Kontrolne komisije LRS;

za tajnika: dr. Kobeta Božidarja, pomočnika načelnika oddelka za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti pri predsedstvu vlade LRS;

za člane: Klemenčiča Iva, pomočnika ministra za industrijo in rudarstvo LRS; inž. Berkopca Jožeta, pomočnika ministra za kmetijstvo in gozdarstvo LRS; dr. Voduška Ziga, pomočnika ministra za trgovino in prevoz LRS; Piškurja Ljoteta, pomočnika ministra za delo LRS; Greifa Martina, člana glavnega odbora Enotnih sindikatov Slovenije.

3. Komisija lahko ustanovi pri republiških ministrstvih in pri republiških upravah podkomisije v skladu s pristojnimi ministri. Podkomisije stojijo pod vodstvom komisije.

Ljubljana, 10. januarja 1947.
Predsednik vlade LRS:
Miha Marinko l. r.

Albanija odklonila britanske zahteve

Odgovor albanske vlade na noto Velike Britanije z dne 9. decembra 1946

Tirana, 12. jan. Albanska brzojavna agencija poroča:

Vlada Ljudske republike Albanije je po svojem odpravniku poslov v Beogradu odgovorila na britansko noto z dne 9. decembra 1946 z naslednjim noto:

»Čast mi je po nalogu moje vlade sporočiti vam odgovor na noto z dne 9. decembra 1946, ki mi jo je poslala vaša ekscelenca po instrukcijah ministra za zunanje zadeve vlade Njegoveličanstva:

Albanska vlada izraža svoje globoko obžalovanje zaradi dogodka, ki se je pripetil 22. oktobra 1946 dvema britanskima rušilecema, istočasno pa energično odklanja vse obtožbe, ki jih iznaša nota z namenom, da bi napravila albanski vladi odgovornost za te obžalovanja vredne dogodke. Te obtožbe so v protislovju z miroljubnimi nameni, ki jih je tolikokrat izrazil albanski narod, in s politično albanske vlade, kakor tudi z njenimi odnosi do Velike Britanije in drugih miroljubnih držav; prav tako pa so te obtožbe v nasprotju z dejstvi in okolnostmi, pod katerimi se je zgodil incident 22. oktobra.

Albanska vlada z obžalovanjem ugotavlja, da postopanja britanske vlade do Albanije ne vodijo enaki miroljubni nameni. Saj se je vlada Velike Britanije pokazala kot edini zagovornik neopracijljivih in neosnovanih zahtev grških imperialistov po albanskem ozemlju. Britanska vlada se je z vsemi silami upirala sprejemu zavezniške države Albanije v Organizacijo Združenih narodov, čeprav je bila prva žrtev italijanskega fašizma in je imela do članstva Organizaciji Združenih narodov polno pravico na temelju svojega prispevka k skupni zavezniški stvari. Stališče vlade Velike Britanije je prav malo prijateljsko, njeni kasnejši nameni glede Albanije pa so se pokazali prav posebno med pripravami mirovne pogodbe v t. z. da je bila brez kakršnega koli razloga odklonjena uveljava rednih diplomatskih odnosov.

To kaj malo prijateljsko stališče Velike Britanije se je pokazalo v raznih postopkih, ki so bili naperjeni proti suverenosti Ljudske republike Albanije. Tako sta dve vojni ladji, za katere je bilo kasneje ugotovljeno, da sta pripadali britanski mornarici, 15. maja 1946 zapluli brez dovoljenja in na demonstrativen način v albanske teritorialne vode v bližini pristanišča Saranda. Podobni primeri so se dogodili tudi: 22. oktobra, ko so 4 ladje britanske mornarice vdrle v albanske teritorialne vode; dve v zaliv Sarande, 1½ km od pristanišča, drugi dve pa sta na demonstrativen način pluli po albanskem teritorialnih vodah poleg vasi Kakomes in Borci. To malo prijateljsko stališče Velike Britanije do Albanije se je pokazalo prav tako v enostranski odločbi britanske vlade, da odstrani mine v albanskem teritorialnih vodah, v demonstraciji britanskih vojnih ladij 12. novembra, ko so plule v vojni formaciji v vseh smereh vzdolž obale južne Albanije, od Butrinda do Karaburuna, kakor tudi med odstranjevanjem min 13. novembra. Takrat je veliko število britanskih vojnih ladij in minolovcev, ki se je od uro do ure menjavalo — od 11 do 23 enot — zaplulo v naše teritorialne vode, 500 do 1500 m od pristanišča Sarande, streljajoč z mitraljezi v zrak in vodo.

Na te nezakonite postopke britanske vojne mornarice je albanska vlada, zvesta miroljubnim načelom svoje politike, odgovorila z upravičenimi protesti, poslanih vladi Nj. veličanstva in Organizaciji ZN, v katerih je zahtevala, da spoštujejo svobodo, neodvisnost in suverenost Albanije, ki jih je albanski narod tako drago plačal s svojo borbo proti fašistični agresiji. Da varuje svoje pravice, se je albanska vlada poslužila miroljubnih sredstev, čeprav je bila v vseh zgoraj navedenih primerih v zakoniti obrambi. To je najboljši dokaz miroljubnih želja, teženj in namenov albanske vlade.

Glede dogodka, ki se je primeril 22. oktobra, in onih, ki so mu sledili, želi albanska vlada pred vsem izjaviti, da spoštuje odredbe mednarodnega prava glede pomorske plovbe. Po stališču Velike Britanije, ki je omenjeno v § 6. note ambasadorja Nj. veličanstva, imajo ladje pravico dobronamernega prehoda skozi prelive, ki predstavljajo pota mednarodnega prometa. Toda načelo dobronamernega prehoda, v kolikor se ga je mogoče poslužiti v tem primeru, so ladje mornarice Nj. veličanstva, ko so preplule severni del krškega preliva, prekršile. V resnici ni mogoče govoriti o dobronamernem prehodu britanskih vojnih ladij na demonstrativen način blizu albanske obale, kakor se je to zgodilo v gori omenjenem primeru in če britanska letala preletavajo albansko ozemlje. Prav tako ni mogoče smatrati za dobronamerni prehod demonstracijskih britanskih vojnih ladij 12. novembra, ki

so plule po krškem prelivu v vojnem stanju.

Če bi bila Velika Britanija zares imela željo, da se poslužijo načela dobronamernega prehoda in da zavarujejo svoje trgovske ladje pred vsake nevarnosti, bi pravočasno odstranila mine iz severnega dela krškega preliva, ki je varnejši za plovbo.

Obtožbe, češ da je albanska vlada položila mine na lastno pobudo, ali pa, da ji je bilo znano, da so drugi postavili mine, so popolnoma neosnovane in globoko žalijo miroljubne želje in čustva albanskega naroda in njegove vlade.

Netočnost obtožb, da je albanska vlada mine položila na lastno pobudo, dokazuje dejstvo, da Albanije zato niso povabili k sodelovanju pri delu pokrajinskega urada za Sredozemlje, ker ne razpolaga s sredstvi za odstranjevanje min. Nesmiselno je torej zatrjevati, da bi Albanija, ki nima sredstev za polaganje in odstranjevanje min, izvedla tako važno operacijo.

Iz istih razlogov albanska vlada z največjo odločnostjo odklanja obtožbo, češ da je vedela, da je kdo drug položil mine, ali da je sploh vedela, da so mine v severnem delu krškega preliva. Albanska vlada je mnenja, da je mogoč kaj takega storiti samo oni, ki hoče povzročiti spore med narodi in ki mu niti malo ni do tega, da bi se uvedli dobri in prijateljski odnosi med Albanijo in Veliko Britanijo. Za to domnevo albanske vlade govori tudi dejstvo, da so grške ladje in ladje drugih držav pogosto brez dovoljenja plule po albanskem teritorialnih vodah in prihajale v južna pristanišča Albanije. V začetku tega leta je bilo 8 takšnih primerov, proti katerim je albanska vlada protestirala in izročila vsakokrat po eno kopijo protestov predstavnikom, akreditiranim pri albanski vladi.

Poleg tega albanska vlada pripominja, da je general Houdson izročil

Čast in priznanje tekmovalnim uspehom našega delavstva

Mariborske železniške delavnice — tretji delovni kolektiv Slovenije

Mariborski železničarji so v soboto 11. t. m. zvečer slovesno proslavili razglasitve uspehov novembrskega tekmovalstva, v katerem so dosegli tretje mesto med vsemi delovnimi kolektivi Slovenije ter prejeli eno izmed treh prehodnih zastav Glavnega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije. Ostali dve zastavi sta prejela delovna kolektiva borskega rudnika in jesenjskih kovinarjev.

V lepo okrašen dvorani FD Maribora se je zbralo zvečer nad tisoč delavcev, ki so z navdušenjem poslušali razglasitve uspehov novembrskega tekmovalstva, v katerem so dosegli tretje mesto med vsemi delovnimi kolektivi Slovenije ter prejeli eno izmed treh prehodnih zastav Glavnega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije. Ostali dve zastavi sta prejela delovna kolektiva borskega rudnika in jesenjskih kovinarjev.

V lepo okrašen dvorani FD Maribora se je zbralo zvečer nad tisoč delavcev, ki so z navdušenjem poslušali razglasitve uspehov novembrskega tekmovalstva, v katerem so dosegli tretje mesto med vsemi delovnimi kolektivi Slovenije ter prejeli eno izmed treh prehodnih zastav Glavnega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije. Ostali dve zastavi sta prejela delovna kolektiva borskega rudnika in jesenjskih kovinarjev.

Tov. Bjelinč je v imenu Glavnega odbora Enotnih sindikatov izročil delavcem državni železniški prehodni zastavo kot najboljšemu železničarskemu kolektivu v Jugoslaviji. V svojem govoru je predvsem opozoril na način dela v stari Jugoslaviji, ko je delo služilo le koristim posameznikov, medtem ko služijo danes izključno skupnosti. Leto 1946 — je dejal — je bilo leto nadčloveških naporov, ki pa so nam omogočili, da pristopimo k načrtni elektrifikaciji in industrializaciji naše države. Izročil je delavcem prehodno zastavo z željo, da bi si tudi v tem letu priborili enako priznanje.

Zastopnik delavcev je v svoji zahvali obljubil, da se bodo z delom pokazali vredne tega priznanja.

Tov. Lukežič je sporočil pozdrave ministra za promet tov. Vujašinoviča in izročil prehodni zastavi mariborski kurilnici, ki je najboljša v Sloveniji, in postaji Maribor-glavni kolodvor, ki je prav tako najboljša v Sloveniji. Odlikovali sta se pri svojem delu z varčevanjem materiala in posebno iznajdljivostjo. Obenem je tov. Lukežič sporočil mariborskim železničarjem, da je za organizacijo njihovega kulturno-prosvetnega dela odobrenih 120.000 dinarjev.

Tov. Joško Jurač je kot zastopnik Glavnega odbora Enotnih sindikatov v Ljubljani izročil delavcem mariborske železniške delavnice lepo knjižnico kot dar Glavnega odbora ob proglasitvi tega kolektiva za najboljšega železničarskega v Jugoslaviji in tretjega v Sloveniji.

Zastopnik mariborskih železničarjev se je zahvalil za darilo in obljubil, da se bodo potrudili, da bodo tudi v bodočnosti med prvimi.

Tov. Jože Kopitar je sporočil pozdrave ministra za delo in pozval delavce, naj podprejo ljudsko oblast v njenih naporih in dajo vso moralno pomoč našim bratom na Koroskem, ki se bore za priključitev k Jugoslaviji.

albanski vladi noto s priloženim zemljevidom miniranih con in plovbenih poti v albanskih teritorialnih vodah, toda s pripombo, da ta nota niso varna in da Velika Britanija ne more zagotoviti varne plovbe v tej zoni.

Poleg tega želi albanska vlada poudariti, da se je tudi po drugem odstranjevanju min 13. novembra, po izjavi, ki je bila dana na sestanku pokrajinskega urada za Sredozemlje v Rimu 10. decembra, odrgalo 14 min in odplulo v smeri proti albanski obali.

Po dogodku 22. oktobra je britanska vlada sklenila, da bo mine odstranila. S svojo noto od 29. oktobra je albanska vlada protestirala proti kršitvi albanskih teritorialnih vod in britanski vlad ističasno sporočila, da nasprotuje odstranjevanju min v njenih teritorialnih vodah na temelju enostranskega sklepa britanske vlade. Britanska vlada je kljub temu s svojo noto 10. novembra sporočila albanski vladi, da se bo začelo odstranjevanje min v severnem delu krškega preliva 12. novembra. Po tem samovoljnem postopku britanske vlade je albanska vlada predlagala britanski vladi, naj se formira mešana komisija. Kljub temu je na podlagi svojega samovoljnega sklepa brez sleherne želje, da bi se to vprašanje rešilo s sporazumom ali sodelovanjem med obema vlada, britanska vlada poslala 12. in 13. novembra svoje vojne ladje v albanske teritorialne vode in je samovoljno odstranila mine.

Albanska vlada odklanja pripombo britanske vlade, češ da je imel albanski predlog namen, odložiti operacijo odstranjevanja min, in smatra, da je ta izjava, češ da ne drugega, vsaj presenetljiva. Nasprotno, albanski predlog dokazuje, da je albanska vlada s svoje strani dokazala vztrajno željo za sodelovanje v tem vprašanju.

Na temelju vsega tega gori navedenega albanska vlada izjavlja, da ne

Zunanji minister Stanoje Simić Vseslovanskemu komiteju

Beograd, 12. jan. Vseslovanski komitej v Beogradu je prejel od ministra za zunanje zadeve FLRJ Stanoja Simića naslednjo brzojavko:

Nazpriske se zahvaljujem za pozdrav, ki ste mi ga prazili ob Novem letu. Iskreno želim, da bi Vseslovanski komitej tudi v novem letu 1947, nadaljeval uspešno delo pri utrjevanju enotnosti in bratstva slovanskih narodov.

more polagati nikakršnega pomena na dejstva, ki so jih potrdili britanski strokovnjaki in neka »nevtralna« oseba, o čemer govori britanska nota ter odklanja vse obtožbe, ki temelje na teh baje potrjenih dejstvih, smatrajoč, da so obtožbe netočne in neosnovane.

Zato albanska vlada ne more upoštevati zahtev glede odškodnine v obrestmi v korist družin oficirjev in mornarjev, ki so izgubili življenje. Prav tako albanska vlada ne more izpolniti zahtev britanske vlade, naj se opraviči zaradi nesrečnega dogodka, ki se je pripetil 22. oktobra, ker albanska vlada nikakor ni zanj odgovorna. V tem primeru je bil nastop britanskih vojnih ladij naperjen proti suverenosti Albanije, kar je v nasprotju z interesi in dobrih odnos med Veliko Britanijo in Albanijo ter v nasprotju z Listino organizacije Združenih narodov.

Albanija želi sodelovati na sestanku v Moskvi

Tirana, 12. jan. (ATS). Predsednik vlade in minister za zunanje zadeve LR Albanije generalni polkovnik Enver Hodža je poslal ministrom za zunanje zadeve Sovjetske zveze, ZDA, Velike Britanije in Francije noto, ki v njej zahteva, da Albanijo povabijo, da razloži svoje stališče na sestanku Sveta ministrov za zunanje zadeve v Moskvi, kakor tudi na konferenci, ki bo sklepala o mirovni pogodbi z Nemčijo.

recitacije Majakovskega Partiji je bila na programu tudi telovadna točka.

Celotna proslava je bila izraz zavednosti mariborskih železničarjev, ki so v lanskem letu dosegli izredne uspehe v obnovi svojih delavnic, v normalizaciji železniškega prometa ter v politični in kulturni vzgoji. V letošnje leto stopajo železničarji z novimi načrti in s trdnim prepričanjem, da bodo zopet med najboljšimi v državi!

Tovarna duška v Rušah proslavlja delovno zrago

Tovarna duška je dosegla v novembrskem tekmovalstvu prvo mesto med vsemi kolektivi Slovenije. Ob predaji diplome Glavnega odbora Enotnih sindikatov, ki je bila slovesno izročena v nedeljo 12. januarja, so na kulturni prireditvi pokazali delavci tovarne duška uspehe svojega kulturnega dela, obenem pa so postavili nov tekmovalni načrt za leto 1947, v katerem napovedujejo tekmovalstvo vsem kolektivom kemijske industrije Jugoslavije.

Proslava je bila dopolnena v slavnostno okrašen sindikalni dvorani obrata. Med drugim so se udeležili kot gostje predsednik zveze kemičarjev tov. Pavlovič, zastopnik ministra za delo tov. Kopitar, član Glavnega odbora Enotnih sindikatov Slovenije tov. Jurač in drugi. Tov. Jurač je v svojem odgovoru orisal zapostavljenost delavskega razreda v stari Jugoslaviji in poudaril, da

izhaja sedaj vsa oblast iz delovnega ljudstva. Novi delovni človek je proevtjen. Nacionalizacijo republiknih in zveznih podjetij ter sprejemanje slovenske ustave, ki je sedaj v teku, je navedel kot dvoje velikih dokazov naše samostojnosti. Svoj govor je končal z geslom letošnjega tekmovalstva: elektrifikacija in industrializacija naše domovine! Inato je izročil delavcem ruske tovarne kot še enu delovnemu kolektivu Slovenije, diplomu Glavnega odbora Enotnih sindikatov.

Kot zastopnik ministra za delo je ruskim delavcem čestital k njihove mu uspehu v novembrskem tekmovalstvu tov. Kopitar.

Tov. Pavlovič, ki je govoril v imenu Centralne uprave kemijskih delavcev, je označil udnarstvo kot novo obliko našega dela, ki nam zagotavlja

Nadaljevanje na 2. strani

Rudarji Kreke pozivajo vse premogovnike na 15dnevno tekmovalje

Beograd, 13. januarja. Uredništvo »Borbe« je prejelo od delovnega kolektiva rudnika Kreke pismo s pozivom vsem premogovnikom v Jugoslaviji za petnajstdnevno tekmovalje pod geslom: »Čim več pre moga železnica«. Ta poziv se glasi:

Tovariši rudarji jugoslovanskih premogovnikov!

V letu 1946. je delovni razred Jugoslavije s svojim tekmovaljem in vsestranskim trudom za obnovo in izgradnjo naše dežele omogočil podlagi za petletni načrt elektrifikacije in industrializacije. Vemo, da bomo z izvajanjem tega načrta prej prišli do zaželenega cilja, do boljše in srečnejšega življenja delovnega ljudstva v mestih in vaseh. Izvedba tega načrta zahteva od vsakega državljanja naše svobodne domovine največji napor, a posebno od nas rudarjev. S čim večjo proizvodnjo premoga za potrebe naše industrije in naših železnic se bomo dostojno odzvali novoletnemu pozivu maršala Tita.

Z geslom »Čim več premoga železnice«, vas pozivamo, tovariši rudarji jugoslovanskih premogovnikov, na petnajstdnevno tekmovalje v naslednjem:

1. Katero podjetje bo čim bolj prekorajšo proizvajalo načrt za januar leta 1947.

2. Katero podjetje bo doseglo najbolj povprečno storitev.

3. V katerem podjetju bodo bolj okrepili delovno disciplino in zmanjšali neupravičene izostanke.

4. Katero podjetje bo bolje izkoristilo vagona.

5. V katerem podjetju bodo delavci bolj zavarovani pred nesrečami.

Tekmovalje bomo začeli 15. januarja ob 12 in končali 31. januarja ob 12. To je edini poziv vsem premogovnikom v Jugoslaviji k tekmovalju, posebnih dopisov ne bomo pošiljali.

Glavna uprava premoga pri ministrstvu za industrijo v zvezi vladi je odobrila in pozdravila pobudo delovnega kolektiva rudnika Kreke za petnajstdnevno tekmovalje in je sporočila, da bo poleg nagrad, ki jih bodo rudarji dobili pri tem tekmovalju z vodstvenih fondov podjetij, tudi Glavna uprava nakazala iz centralnega fonda podjetij posebne nagrade za najboljše delovni kolektiv in posameznika.

Priznanje tekmovalnim uspehom delavstva

Nadaljevanje s 1. strani

tavla, da bomo dosegli v najkrajšem času on cilji, ki ga imamo pred seboj: kulturno in gmojno blagostanje narodov Jugoslavije. Orisali so naloge sindikalne organizacije, ki so predvsem organizacija dela, politična in kulturna vzgoja delavcev in podpora ljudski oblasti v izvrševanju njenih nalog.

Ljudski poslanec tov. Černe je čestital delavcem k njihovim uspehom in govoril o novih zakonih, ki so bili pred kratkim v Ljudski skupščini FLRJ sprejeti.

Tujnik sindikata tov. Osojnik je nato prebral očet novega tekmovalnega, ki obsega 24 točk, med drugim zmanjšanje proizvodnih cen, dvig kvalitete produktov, pospeševanje predlogov o zboljanju načina dela, uvajanje delovnih norm, dvig delovne discipline, dvig števila udarnikov in novatorjev, dvig kulturnega in političnega dela.

Delavci tovarne duška so sklenili, da bodo tudi letos prvi v Jugoslaviji!

Priznanje zagorskemu kolektivu rudarjev

Rudarski kolektiv rudnika Zagorje, ki je že v prvomajskem tekmovalnem dobi priznanje kot najboljši rudarski kolektiv Slovenije in ki že ima 3 mesece prehodno zastavo, je proizvodno prekorajši v novembrskem tekmovalnem za 21 %. Zato je Glavni odbor Enotnih sindikatov Slovenije priznal rudniku v Zagorju prvo mesto. Diploma in darila so bila izročena na proslavi 12. t. m. ob 16. v zagorski prosvetni dvorani. Okrašeno dvorano je do zadnjega kotička napolnilo zagorsko prebivalstvo ter rudarji in delegacije sosednjih rudarskih kolektivov.

Tov. Lukač, predsednik sindikata zagorskih rudarjev je pozdravil navzoče: zastopnika Glavnega odbora Enotnih sindikatov tov. Nečaka, zastopnika ministra za delo tov. Kuvavca, člana Glavnega odbora Enotnih sindikatov tov. Diacijo, tajnika Zveze rudarjev Slovenije tov. Heglarja Jožeta in delegacije sosednjih rudarskih kolektivov.

Zastopnik ministra za delo tov. Kuvavec je sporočil rudarjem prisrčne pozdrave in čestitke tov. ministra Toma Brejca. Tov. Diacijo je izrek priznanje vsem osebam rudnika Zagorje, ki si je s skupnim naporom priboril prvo mesto v Sloveniji. Izročil je v imenu Glavnega odbora Enotnih sindikatov knjižnico in diplomu v priznanje uspešnega in poštvalnega dela vsem, ki so pri priložnosti k temu važnemu uspehu v letu obnove ter tako bistveno sodelovali na gospodarstvenem polju pri izkoriščanju našega narodnega bogastva in hitri odstranitvi posledic okupatorjevega uničevanja.

Tov. Lukač se je v imenu vseh zahvalil tov. Diacijo za diplomu in knjižnico, ki mu gradila rudarski kolektiv in mu krašala čas po napornem delu.

Zastopnik Glavnega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije tov. Nečak je poudaril, da gre priznanje vsem delavskim kolektivom v naši državi, katerih uspehi vodijo do elektrifikacije, industrializacije in s tem v čim hitrejšo socialistično ureditev naše države. V imenu Glavnega odbora Enotnih sindikatov je predal rudarskemu kolektivu dovsje generalisna Stalina in 20.000 din za kulturne in fakultetne namene.

Delavci so se z navdušenimi vzklili največji borilci za pravice delavstva razreda Komunistični partiji in njenemu velikemu voditelju generalisnu Stalinu zahvalili.

Zakaj je govoril tajnik zveze rudarjev Slovenije tov. Heglar, ki je kot predgovor: poudaril velik pomen tekmovalnega dela za popolno izgradnjo naše države in za boljše in lepšo bodočnost delavskega ljudstva.

Za njim se je ravnatelj zasavskih rudnikov zahvalil rudarjem za uspehe novembrskega tekmovalnega ter jih vzdružil se k nadaljnjemu in uspešnejšemu tekmovalnemu v letu načrtnega gospodarstva 1947.

Najboljši udarnik rudnika Zagorje tov. Krušec se je zahvalil Glavnemu odboru Enotnih sindikatov za diplomu in darila ter je obljubil v imenu 49 udarnikov zagorskega rudnika in vseh svojih tovaršev, da bodo prehodno zastavo s sliko našega maršala Tita še nadalje ohranili in šli še z večjim poletom v nadaljnjo borbo za njo. Poudaril je, da za naše delavce nista važna samo krampl in lopata, temveč morajo prijeti tudi knjige v roko, če hočejo dosegati, kar so dosegli v Sovjetski zvezi, če hočejo pospešiti napredek lepe Ti-tove Jugoslavije.

Tov. Lukač je prebral brzojavko rudarjev Hrvatske, ki izrekajo čestitke in priznanje svojim zagorskim tovaršom. Predlagal je, naj se odpošljejo pozdravne resolucije maršalu Titu, Centralnemu odboru Enotnih sindikatov Jugoslavije in predsedniku vlade ZRS tov. Milu Marinku, kar so navzoči z burnim odobravanjem sprejeli.

Svečanost se je končala s kulturno prireditvijo.

Nagrada najboljšemu gradbenemu kolektivu

V nedeljo 12. t. m. je bila v Borovnici slovesna podelitev nagrad in priznanja delavstvu, ki gradi prago Preserje-Borovnica in je zmagovalce gradbene struke v novembrskem tekmovalnem ter četrta najboljša delovna skupina v Sloveniji.

V okrašen dvorani je bil opoldne kulturni miting, ki so ga priredili

Varnostni svet razpravlja o reguliranju in zmanjšanja oborožitve

Sovjetski delegat Gromiko proti vsakemu zavlačevanju izdelave praktičnih ukrepov

New York, 12. jan. (Tass.) Varnostni svet je uradno sprejel resolucijo Generalne skupščine, ki določa načela za splošno reguliranje in zmanjšanje oborožitve. Ko je prišel razpravo o predlogu Sovjetske zveze in Združenih držav Amerike glede izvedbe resolucije, je načel problem razorožitve.

Sovjetski predstavnik Gromiko je zahteval, naj Varnostni svet sprejme predlog Sovjetske zveze o ustanovitvi odbora za formuliranje praktičnih ukrepov za splošno reguliranje in zmanjšanje oborožitve. Med drugim je izjavil:

»Kot sem izjavil že na sestanku Varnostnega sveta 31. decembra, je imela sovjetska vlada, ko je podala svoj predlog, namen, da pospeši delo Varnostnega sveta pri pripravljanju praktičnih ukrepov, ki bi zagotovili izvedbo resolucije Generalne skupščine z dne 14. decembra, ki se tiče vprašanja splošnega reguliranja in zmanjšanja oborožitve ter oboroženih sil. Sprejetje takih praktičnih ukrepov je potrebno. Sprejetje resolucije Generalne skupščine je zgodelo velikega zgodovinskega pomena, vendar nas čaka še naloga, da sklepe Generalne skupščine takoj in brez vsakega nadaljnjega odlašanja in birokratizma dejansko izvedemo.

Sovjetska vlada je sledila prav temu cilju in je zato stavila Varnostnemu svetu predlog o ustanovitvi komiteja, ki naj bi se takoj pričel baviti z izdelavo teh ukrepov in jih najpozneje v treh mesecih predložil Varnostnemu svetu. Na seji Varnostnega sveta 31. decembra so nekatere države izrazile željo, naj bi se razprava o sovjetskem predlogu odložila do prihodnje seje. Mi nismo temu nasprotni, ker smo bili prepričani, da bo na prihodnji seji Varnostni svet začel proučevati bistveni del teh predlogov.

Na prejšnjih sejah Varnostnega sveta je postalo že jasno, da stališče predstavnikov ZDA glede vprašanja sovjetskih predlogov ni zadosti odločno in dovolj jasno. Ameriški predstavnik je Varnostnemu svetu podal osutek resolucije, v smislu katere naj bi Varnostni svet prejel samo kontrolno nad atomsko energijo, razmotrivanje drugih vprašanj pa naj bi se odložilo na poznejši čas. V ameriškem osnutku se odkrito izraža, da mora Varnostni svet sprejeti nadaljnje praktične ukrepe glede dejanskega izvajanja resolucije Generalne skupščine šele tedaj, ko bo proučeno poročilo komisije za kontrolo atomske energije in sprejet sklep glede tega vprašanja. Iz ameriškega osnutka resolucije, kakor tudi iz izjave, ki jo je podal ameriški predstavnik na prejšnji seji Varnostnega sveta, še vedno ni jasno razvidno, ali ZDA podpirajo predloge sovjetske vlade ali ne. Vendar je iz ameriškega osnutka, kakor tudi iz izjave ameriškega predstavnika razvidno, da vrstni red razmotrivanja v Varnostnem svetu glede individualnih problemov ne odgovarja duhu resolucije. Še več — ta vrstni red je v protislovju z resolucijo. Sklep Generalne skupščine ne priznava niti enemu vprašanju resolucije prvenstva glede razmotrivanja. V resoluciji je bilo govora o potrebi, da Varnostni svet takoj prične z izdelavo ukrepov za oba problema — za splošno zmanjšanje oborožitve in oboroženih sil in za kontrolo atomske energije, da se dosežejo praktična in učinkovita jamstva, v zvezi s kontrolo atomske energije in splošnega reguliranja ter zmanjšanja oborožitve.

Kaj je prav za prav cilj ameriškega predloga? Ako ga podrobno proučimo, bomo lahko spoznali, da vodi k zavlačevanju izdelave praktičnih ukrepov za dejansko izvedbo splošnega reguliranja in zmanjšanja oborožitve in oboroženih sil, kar na umetnem način povezuje izvrševanje tega posla z napredkom in rezultati razprave v Varnostnem svetu glede poročila komisije za kontrolo atomske energije. Izreči bi morali priznanje iskrenosti avtorja tega predloga, čigar logika je jasna: ako se boste strinjali z ameriškim predlogom glede kontrole atomske energije, se bomo tudi mi strinjali s predlogom o sprejetju praktičnih ukrepov za splošno zmanjšanje oborožitve in oboroženih sil, v nasprotnem primeru pa se ne bomo spuščali v pripravljanje teh ukrepov. To je jedro ameriške resolucije. Poizkusa, da se izdelava konkretnih in praktičnih ukrepov glede izvedbe sklepa Generalne skupščine glede enega vprašanja poveže z napredkom in rezultati razprave o kakem drugem vprašanju in na sklopi izpolnitve sklepa Generalne skupščine o načelih, ki odražajo splošno reguliranje in zmanjšanje oborožitve ter

graditelji proge in kateremu so prisostvovali predstavniki oblasti in Enotnih sindikatov, med njimi minister za delo Tomo Brejc, predstavnik Glavnega odbora Enotnih sindikatov Borc, zastopnik uprave državnih železnic v Ljubljani, šef gradnje ing. Bufon in drugi.

Minister Tomo Brejc je govoril o velikih gospodarskih lanskanih uspehih, o naših gradnjah, o potrebi za gotovitve potrebne delovne sile in o ureditvi, ki bo uredila preskrbo in medse gradbenih delavcev.

Zastopnik Glavnega odbora Enotnih sindikatov Borc je v priznanje za uspešno in poštvalno delo pri gradnji groge izročil tajniku podružnice Krčmarju diplomu, za katero se je zahvalil in v imenu delavcev obljubil, da bodo nadalje gradili prago še z večjim delovnim poletom.

Po slovesnosti je pomočnik upravnika Uprave državnih železnic razdelil med 173 delavcev 174.300 din nagrade, predstnik Zveze gradbenih delavcev Berdajs pa jim je poklonil lepo knjižnico in celotni delovni skupini čestitka k doseženim uspehom.

oboroženih sil, u morežem v nobenem primeru upravičiti s sklicevanjem na potrebo, da se prizna prvenstvo katerega koli vprašanja. Varnostni svet mora dejansko preizkusiti pripravi z izdelavo praktičnih ukrepov glede vseh vprašanj, ki jih je rešila Generalna skupščina. Ker je osnutek resolucije, ki ga je predložil predstavnik ZDA, v protislovju z resolucijo Generalne skupščine, nikakor ne morem sprejeti ameriškega predloga. Upam, da bo Varnostni svet sprejel predloge, ki jih je podala vlada ZSSR, in nemudoma pričel z izdelavo ukrepov, ki bodo zavarovali dejansko izvajanje omenjenega sklepa Generalne skupščine.

Francoški delegat Parodi je predlagal, naj Varnostni svet sprejme sklep glede naslednjih vprašanj:

1. da se formulirajo praktični ukrepi za izpolnitev resolucije Generalne skupščine glede razorožitve in predložijo podatki o onih oboroženih silah držav članic OZN, ki so na bivših sovražnih ozemljih ter na ozemljih držav članic brez njihovega pristanka;

2. da se čim prej razmotri poročilo komisije za kontrolo atomske

energije in sorojemo odgovarjajoči sklepi v zvezi s podaljšanjem dela komisije;

3. da se ustanovi komisija, v katero bi prišli predstavniki članov Varnostnega sveta, in da bi ta komisija v 3 mesecih izdelala in predložila Varnostnemu svetu predloge, ki bodo zagotovili izpolnitev resolucije Generalne skupščine glede reguliranja ip zmanjšanja oborožitve;

4. da Varnostni svet zaprosi komitej vojaških štabov, da mu v treh mesecih predloži priporočila, ki jih je Varnostni svet zabil 1. februarja 1946 glede vprašanja ustvaritve mednarodnih sil v skladu s členom 43 Ustanovne listine.

Delegat Velike Britanije Cadogan se je strinjal s francoskim predlogom, da naj bi nova komisija v 3 mesecih predložila predhodno poročilo o tekočem delu, izrekel pa se je proti temu, da naj bi se v okvir predlagane komisije za proučevanje vprašanja razorožitve vključili člani komiteja vojaških štabov. Cadogan je predlagal, da naj bi bila komisija sestavljena samo iz civilnih oseb, imela pa naj bi možnost, da se glede tehničnih vprašanj posvetuje s komitejem vojaških štabov.

Splošna mobilizacija v osvobojenih področjih Grčije

Atene, 12. jan. (Reuter). Borci demokratske armade so v borbah v Trakiji povzročili težke izgube rednim monarhističnim četam. Po uradnih poročilih iz Aleksandropolisa so se sile demokratske armade pri gorski vasi Kiraki, ki leži v Vzhodni Trakiji, srdito borile proti monarhističnim oddelkom. Med borbami je padlo 7 monarhističnih oficirjev poleg 25 vojakov.

Po poročilih AP so sile demokratske armade vodile uspešne borbe tudi z monarhističnimi oddelki v Severni Grčiji in Tesaliji. Tako je 200 pripadnikov demokratske armade napadlo monarhistične oddelke v vasi Sevastian v bližini Edesa.

Kakor poroča UP po poročilih iz Soluna, je glavni štab sil demokratske armade izdal »odlok o splošni mobilizaciji v vseh osvobojenih področjih«. Na podlagi tega sta izdala — kakor poroča AP — Ipsilantis in Lasanis, poveljnika sil demokratske armade, odlok o splošni mobilizaciji v okrožju Verija in Severni Grčiji.

Vietnamska vlada bo mobilizirala vse gmotne in moralne sile dežele

Kunming, 12. jan. Komuniste glavne poveljstva vietnamskih sil pravi, da vodijo vietnamske sile, ki obkolujejo Namdinh, ogrožene borbe proti francoskim četam, ki so dobila znatna ojačenja. Francozi so premestili del svojih ojačenj na ta sektor z letali. V bojih je bilo ubitih 20 francoskih padalcev in 80 vojakov.

Vietnamski ministrski svet je sklenil mobilizirati vse materialne in moralne sile v deželi za okrepitev borbe za neodvisnost. Obtožujoč izjavljal delovanje »vjetnamskega Kuo-mintanga« v Hanoju, poudarja vietnamska radijska postaja »Glas Vietnama«, da želijo omenjeni krogi s pomočjo francoski zasedbenih čet v Hanoju in s podporo francoskega kolonialnega imperializma vzpostaviti v Vietnamu monarhistični režim, ter podpirajo povratek bivšega anamskega cesarja Bao Daja, ki je v emigraciji.

Londoni šoferji kamijonov odklonili poziv k vrnitvi na delo

Londoni, 12. jan. (Un. P.) Predstavniki 20.000 londonskih šoferjev kamijonov, ki stavkajo že 8 dni, so soglasno odklonili poziv, naj se vrnejo na delo, ki jim ga je poslal generalni sekretar sindikata prometnih delavcev Arthur Reeky, je predlagal naj bi njihov delovni spor rešilo razsodništvo laburistične vlade. Predstavniki stavkajočih so istočasno sklenili da se bo stavka nadaljevala, dokler ne bodo ugodili njihovim upravičenim zahtevam glede izboljšanja delovnih pogojev.

Danes je britansko ministrstvo za delo objavilo, da se je vlada ponovno odločila uporabiti vojsko, mornarico in letalstvo, ki bodo prevzeli posel namesto stavkajočih.

Po vojaških taboriščih v južni Angliji se že zbirajo čete in pripravljajo vojaške kamione. Vojaki, ki so pri-

pravljeni, da že jutri pričnejo z delom, so v taborišču na livadih v južnem predelu Londona.

Associated Press poroča, da se bodo šoferji in sprevodniki avtobusov ter obalski delavci pridružili stavki zaradi solidarnosti. Ni izključeno, da bo stopilo v stavko tudi osebje podzemse železnice. Na ta način bi bil promet v Londonu popolnoma ohromljen. Stavkajoči zahtevajo, da vlada preneha z uporabljanjem čet pri delu.

Vojaški konvoji avtomobilov so postavljeni okrog glavnih londonskih trgov. Večje število londonskih časopisov poroča da je predsednik vlade Attlee odredil uporabo čet kljub upvarjanju nekaterih članov kabineta. Kot piše »Sunday Newspaper«, je Attlee zagrozil z ostavko, ako vne bo v Londonu izvršena porazdelitev življenjskih potrebščin.

V nasprotju s sklepi mirovne konference

Moskovska »Pravda« obsoja početje angloameriške vojaške uprave v istrskih mestih, ki bodo priključena k Jugoslaviji

Moskva, 12. jan. (Tass) Opazovalci lista »Pravda« Kirilov piše glede na dogodke v Istri:

Iz Pulja prihajajo čudne vesti. To pristaniško mesto v najjužnejšem delu polotoka je še vedno zasedeno po angloameriških četah. Pulja pa bo kmalu za vedno priključena k ozemlju Jugoslavije. Tako je sklenil Svet ministrov za zunanje zadeve pri končni redakciji mirovne pogodbe z Italijo. Zaradi tega si ne moremo pojasniti nastopov krajevnih zasedbenih oblasti.

Se med zasedanjem Sveta ministrov za zunanje zadeve v Parizu, ko je bil sprejet načrt bodoče italijanske meje, ki prepušča Puljo Jugoslaviji, so pričele zasedbene oblasti iz mesta odvažati vse najbolj dragoceno imovino. To odvažanje se je povečalo med mirovno konferenco v Parizu in zasedanjem Sveta ministrov za zunanje zadeve v New Yorku. Industrijska podjetja v Pulji, ladjedelnice, tovarne za cement in tobačne tovarne so bile demontirane, njihove naprave odpeljane v Italijo. Prebivalstvo v Pulji je na številnih zborovanjih ostro protestiralo proti temu početju zavezniških zasedbenih oblasti. V neki resoluciji je rečeno, da so v kratkem času odpeljali iz Pulje veliko število strojev, 3522 ton kovine, električne naprave in ostalo imovino. Odpeljali so tudi zadnje železice živili. To organizirano pustošenje

energije in sorojemo odgovarjajoči sklepi v zvezi s podaljšanjem dela komisije;

3. da se ustanovi komisija, v katero bi prišli predstavniki članov Varnostnega sveta, in da bi ta komisija v 3 mesecih izdelala in predložila Varnostnemu svetu predloge, ki bodo zagotovili izpolnitev resolucije Generalne skupščine glede reguliranja ip zmanjšanja oborožitve;

4. da Varnostni svet zaprosi komitej vojaških štabov, da mu v treh mesecih predloži priporočila, ki jih je Varnostni svet zabil 1. februarja 1946 glede vprašanja ustvaritve mednarodnih sil v skladu s členom 43 Ustanovne listine.

Delegat Velike Britanije Cadogan se je strinjal s francoskim predlogom, da naj bi nova komisija v 3 mesecih predložila predhodno poročilo o tekočem delu, izrekel pa se je proti temu, da naj bi se v okvir predlagane komisije za proučevanje vprašanja razorožitve vključili člani komiteja vojaških štabov. Cadogan je predlagal, da naj bi bila komisija sestavljena samo iz civilnih oseb, imela pa naj bi možnost, da se glede tehničnih vprašanj posvetuje s komitejem vojaških štabov.

Kakor poroča UP po poročilih iz Soluna, je glavni štab sil demokratske armade izdal »odlok o splošni mobilizaciji v vseh osvobojenih področjih«. Na podlagi tega sta izdala — kakor poroča AP — Ipsilantis in Lasanis, poveljnika sil demokratske armade, odlok o splošni mobilizaciji v okrožju Verija in Severni Grčiji.

Pogoji Vietnamcev za vzpostavitev miru

Pariz, 12. jan. (AFP) Predsednik vietnamske republike Ho Si Min se je obrnil na francosko vlado in francoski narod s pismom, kjer so navedeni pogoji, ki so po mnenju Vietnamcev nujno potrebni za vzpostavitev miru. Popolzi se tičejo takojšnje prekinitev vojaških akcij v Vietnamu, Kočinčinu, Anamu in Tonkinu, kakor tudi obnovitve pogajanj, ki so se pričela v Fontainebleauju, da bi se dokončno uredili francosko-vietnamski odnosi.

Londoni šoferji kamijonov odklonili poziv k vrnitvi na delo

Londoni, 12. jan. (Un. P.) Predstavniki 20.000 londonskih šoferjev kamijonov, ki stavkajo že 8 dni, so soglasno odklonili poziv, naj se vrnejo na delo, ki jim ga je poslal generalni sekretar sindikata prometnih delavcev Arthur Reeky, je predlagal naj bi njihov delovni spor rešilo razsodništvo laburistične vlade. Predstavniki stavkajočih so istočasno sklenili da se bo stavka nadaljevala, dokler ne bodo ugodili njihovim upravičenim zahtevam glede izboljšanja delovnih pogojev.

Danes je britansko ministrstvo za delo objavilo, da se je vlada ponovno odločila uporabiti vojsko, mornarico in letalstvo, ki bodo prevzeli posel namesto stavkajočih.

Po vojaških taboriščih v južni Angliji se že zbirajo čete in pripravljajo vojaške kamione. Vojaki, ki so pri-

pravljeni, da že jutri pričnejo z delom, so v taborišču na livadih v južnem predelu Londona.

Associated Press poroča, da se bodo šoferji in sprevodniki avtobusov ter obalski delavci pridružili stavki zaradi solidarnosti. Ni izključeno, da bo stopilo v stavko tudi osebje podzemse železnice. Na ta način bi bil promet v Londonu popolnoma ohromljen. Stavkajoči zahtevajo, da vlada preneha z uporabljanjem čet pri delu.

Vojaški konvoji avtomobilov so postavljeni okrog glavnih londonskih trgov. Večje število londonskih časopisov poroča da je predsednik vlade Attlee odredil uporabo čet kljub upvarjanju nekaterih članov kabineta. Kot piše »Sunday Newspaper«, je Attlee zagrozil z ostavko, ako vne bo v Londonu izvršena porazdelitev življenjskih potrebščin.

V nasprotju s sklepi mirovne konference

Moskovska »Pravda« obsoja početje angloameriške vojaške uprave v istrskih mestih, ki bodo priključena k Jugoslaviji

Moskva, 12. jan. (Tass) Opazovalci lista »Pravda« Kirilov piše glede na dogodke v Istri:

Iz Pulja prihajajo čudne vesti. To pristaniško mesto v najjužnejšem delu polotoka je še vedno zasedeno po angloameriških četah. Pulja pa bo kmalu za vedno priključena k ozemlju Jugoslavije. Tako je sklenil Svet ministrov za zunanje zadeve pri končni redakciji mirovne pogodbe z Italijo. Zaradi tega si ne moremo pojasniti nastopov krajevnih zasedbenih oblasti.

Se med zasedanjem Sveta ministrov za zunanje zadeve v Parizu, ko je bil sprejet načrt bodoče italijanske meje, ki prepušča Puljo Jugoslaviji, so pričele zasedbene oblasti iz mesta odvažati vse najbolj dragoceno imovino. To odvažanje se je povečalo med mirovno konferenco v Parizu in zasedanjem Sveta ministrov za zunanje zadeve v New Yorku. Industrijska podjetja v Pulji, ladjedelnice, tovarne za cement in tobačne tovarne so bile demontirane, njihove naprave odpeljane v Italijo. Prebivalstvo v Pulji je na številnih zborovanjih ostro protestiralo proti temu početju zavezniških zasedbenih oblasti. V neki resoluciji je rečeno, da so v kratkem času odpeljali iz Pulje veliko število strojev, 3522 ton kovine, električne naprave in ostalo imovino. Odpeljali so tudi zadnje železice živili. To organizirano pustošenje

V nasprotju s sklepi mirovne konference

Moskovska »Pravda« obsoja početje angloameriške vojaške uprave v istrskih mestih, ki bodo priključena k Jugoslaviji

Moskva, 12. jan. (Tass) Opazovalci lista »Pravda« Kirilov piše glede na dogodke v Istri:

Iz Pulja prihajajo čudne vesti. To pristaniško mesto v najjužnejšem delu polotoka je še vedno zasedeno po angloameriških četah. Pulja pa bo kmalu za vedno priključena k ozemlju Jugoslavije. Tako je sklenil Svet ministrov za zunanje zadeve pri končni redakciji mirovne pogodbe z Italijo. Zaradi tega si ne moremo pojasniti nastopov krajevnih zasedbenih oblasti.

Se med zasedanjem Sveta ministrov za zunanje zadeve v Parizu, ko je bil sprejet načrt bodoče italijanske meje, ki prepušča Puljo Jugoslaviji, so pričele zasedbene oblasti iz mesta odvažati vse najbolj dragoceno imovino. To odvažanje se je povečalo med mirovno konferenco v Parizu in zasedanjem Sveta ministrov za zunanje zadeve v New Yorku. Industrijska podjetja v Pulji, ladjedelnice, tovarne za cement in tobačne tovarne so bile demontirane, njihove naprave odpeljane v Italijo. Prebivalstvo v Pulji je na številnih zborovanjih ostro protestiralo proti temu početju zavezniških zasedbenih oblasti. V neki resoluciji je rečeno, da so v kratkem času odpeljali iz Pulje veliko število strojev, 3522 ton kovine, električne naprave in ostalo imovino. Odpeljali so tudi zadnje železice živili. To organizirano pustošenje

V nasprotju s sklepi mirovne konference

Moskovska »Pravda« obsoja početje angloameriške vojaške uprave v istrskih mestih, ki bodo priključena k Jugoslaviji

Moskva, 12. jan. (Tass) Opazovalci lista »Pravda« Kirilov piše glede na dogodke v Istri:

Iz Pulja prihajajo čudne vesti. To pristaniško mesto v najjužnejšem delu polotoka je še vedno zasedeno po angloameriških četah. Pulja pa bo kmalu za vedno priključena k ozemlju Jugoslavije. Tako je sklenil Svet ministrov za zunanje zadeve pri končni redakciji mirovne pogodbe z Italijo. Zaradi tega si ne moremo pojasniti nastopov krajevnih zasedbenih oblasti.

Se med zasedanjem Sveta ministrov za zunanje zadeve v Parizu, ko je bil sprejet načrt bodoče italijanske meje, ki prepušča Puljo Jugoslaviji, so pričele zasedbene oblasti iz mesta odvažati vse najbolj dragoceno imovino. To odvažanje se je povečalo med mirovno konferenco v Parizu in zasedanjem Sveta ministrov za zunanje zadeve v New Yorku. Industrijska podjetja v Pulji, ladjedelnice, tovarne za cement in tobačne tovarne so bile demontirane, njihove naprave odpeljane v Italijo. Prebivalstvo v Pulji je na številnih zborovanjih ostro protestiralo proti temu početju zavezniških zasedbenih oblasti. V neki resoluciji je rečeno, da so v kratkem času odpeljali iz Pulje veliko število strojev, 3522 ton kovine, električne naprave in ostalo imovino. Odpeljali so tudi zadnje železice živili. To organizirano pustošenje

V nasprotju s sklepi mirovne konference

Moskovska »Pravda« obsoja početje angloameriške vojaške uprave v istrskih mestih, ki bodo priključena k Jugoslaviji

Moskva, 12. jan. (Tass) Opazovalci lista »Pravda« Kirilov piše glede na dogodke v Istri:

Iz Pulja prihajajo čudne vesti. To pristaniško mesto v najjužnejšem delu polotoka je še vedno zasedeno po angloameriških četah. Pulja pa bo kmalu za vedno priključena k ozemlju Jugoslavije. Tako je sklenil Svet ministrov za zunanje zadeve pri končni redakciji mirovne pogodbe z Italijo. Zaradi tega si ne moremo pojasniti nastopov krajevnih zasedbenih oblasti.

Se med zasedanjem Sveta ministrov za zunanje zadeve v Parizu, ko je bil sprejet načrt bodoče italijanske meje, ki prepušča Puljo Jugoslaviji, so pričele zasedbene oblasti iz mesta odvažati vse najbolj dragoceno imovino. To odvažanje se je povečalo med mirovno konferenco v Parizu in zasedanjem Sveta ministrov za zunanje zadeve v New Yorku. Industrijska podjetja v Pulji, ladjedelnice, tovarne za cement in tobačne tovarne so bile demontirane, njihove naprave odpeljane v Italijo. Prebivalstvo v Pulji je na številnih zborovanjih ostro protestiralo proti temu početju zavezniških zasedbenih oblasti. V neki resoluciji je rečeno, da so v kratkem času odpeljali iz Pulje veliko število strojev, 3522 ton kovine, električne naprave in ostalo imovino. Odpeljali so tudi zadnje železice živili. To organizirano pustošenje

Tudi koroške cerkvene oblasti pomagajo pri zatiranju Slovencev

Veliki del krivde in odgovornosti za nasilno germanizacijo koroških Slovencev nosijo tudi koroške cerkvene oblasti, ki se ne le niso zavedale svoje dolžnosti do vernikov slovenske narodnosti, marveč so s svojim postopanjem tudi očitno kršile cerkvene predpise. Že leta 1215. je bil na 4. lateranskem zboru sprejet cerkveni zakon, da se morajo verski obredi izvajati v jeziku ljudstva in da morajo duhovniki z besedo in zgledom ljudi poučevati. Na Koroškem pa se

Škofjeloška Naproza je lani odkupila 219 vagonov raznih kmetijskih pridelkov

Škofjeloški okraj se je v jesenskem prostovoljnem odkupu krompirja izkazal kot eden naših najboljših okrajev. Njegovo ime se je omenjalo med tistimi, ki so dosegli največje uspehe. Škofjeloški okraj pa ni samo izpolnil prostovoljnih obveznosti, temveč bo enako uspešno izvršil naknadno obvezno oddajo.

Zasluga za te uspehe gre predvsem pravilnemu delovanju prodajno-nabavnih združenj, sodelovanju političnega aktivna in ljudstva. Prav to razumevanje in sodelovanje, ki ni prišlo do izraza šele od tej prilike, temveč je bilo vzpostavljeno že mnogo prej, je omogočilo uspešno delo naproze in je jamstvo, da se bodo naproze tudi v bodoče dobro uveljavljale. Ljudstvo je spoznalo, da je to njegova organizacija, da deluje v njegovo korist in da v njej ni več tistih političnih in izkoriščevalnih špekulantov, ki so pred vojno povzročili, da so v škofjeloškem okraju nekatere zadruge propadle in potegnile za seboj vse zadržane. Ljudstvo spoznava in doumeva veliko razliko med predvojnimi in našimi združenji prav od njihovem pravilnem delu in se jih zato oklepa.

Najmočnejša in najuspešnejša je v škofjeloškem okraju Naproza v Škofji Loki. Čeprav gre volik del njenih uspehov na račun dejstva, da je njeno področje glede na kmetijsko proizvodnjo mnogo ugodnejše, kakor so področja drugih okrajev v okraju, vendar je treba priznati, da je znala škofjeloška Naproza svoje možnosti izkoristiti. To se ni posrečilo mnogim drugim združenjem, ki delujejo v enako ugodnih pogojih ali pa še bolj v drugih okrajih.

Naproza v Škofji Loki obsega škofjeloški in medvodski okoliš. Na tem veljem, večina ravninskem področju ima 13 poslovalnic in tri obrate. Do danes je zajela v svoj razdeljevalni aparat že okoli 65 % vsega prebivalstva svojega področja. Članov ima čez 1500, vseh oskrbovancev pa okoli 7000 do 8000. So kraji, kakor na primer Zabužica in Reteče, kjer je vse prebivalstvo vključeno. Velik porast članstva je zadruge zabeležila zlasti v zadnjih dveh mesecih, ko se je o njenem delu pravljalo na dobro pripravljenih množičnih sestankih. Važno je, da članstvo aktivno sodeluje in da je vse delo zadruge pod njegovim nadzorom. Tako vodijo na primer kmetijski odsodi, ki odkupujejo kmetijske pridelke, kmetije sami. Ves odkup je v njihovih rokah. To je imelo velik vpliv na zaupanje v njegovo delo.

V organizaciji Naproze v Škofji Loki pa je pogrešno to, da je njeno področje preveliko. Medvodski okoliš ima vse pogoje, da se osamosvoji, saj so Medvode industrijski center, kraj ki leži ob postaji in področje, kjer je dovolj prebivalstva za samostojno združenje. Osamosvojitve Medvod bo pomenila rešitev, ker v Medvodne namenjane blaga ne bo več treba voziti naprej v Škofjo Loko in nato nazaj v Medvode. Samostojna zadruga v Medvodah bo omogočila, da se bo delo moglo na obeh področjih še bolj stopnjevat in da bo doseglo še večje uspehe. Ta misel je dozorela tudi že v združničnih obeh okoliših tako daleč, da bo v kratkem prišlo do osamosvojitve Medvod.

Škofjeloška Naproza izkazuje v preteklem letu velik promet. Računi kažejo, da je dosegel 40.000.000 din. Čeprav gre ogorča del tega prometa tudi na račun drugih združenj v okraju, ker je škofjeloška Naproza prevzemala blago zanje, je vendar to velik uspeh, tem bolj, ker odpade polovica tega prometa na odkupe kmetijskih pridelkov. Pri vsem tem je treba poudariti, da je zadruga dosegla uspehe tudi v zniževanju režijskih stroškov. Verjetno pa se bo dala režija z nekaterimi izboljšanjimi v notranji organizaciji dela, zlasti skladišča, še bolj znižati, tako da bo dosegla čim nižjo mejo, ki jo dopušča prilika. V prvem polletju je zadruga izkazala le 112.000 din prebitka pri 20 milijonem prometu. Približno

na isti višini se bo gibal prebitek pri lanskem celotnem prometu. Bila je v tem pogledu med združenji, ki so dosegli najnižje prebitke, kar tudi kaže na njeno pravilno delo.

Vso to zadovoljivo sliko dela Naproze v Škofji Loki pa se izpopolnjuje njena druga stran delovanja, namreč odkupovanje kmetijskih pridelkov. Zadruga je temu delu posvetila vso pažnjo in ga pravilno organizirala. Tako ji je uspelo, da je v vsem lanskem letu odkupila 219 vagonov raznih pridelkov. V veliki večini je z njimi založila našo vojsko, ki je tako našla v njej dobrega in učinkovitega dobavitelja. Zadruga je v celoti odkupila okoli 100 vagonov krompirja. V prostovoljnem odkupu se je obvezala, da ga bo odkupila 10 vagonov, zbrala pa ga je dejansko 28. V obveznem odkupu je naknadno dobila predpis, da ga mora odkupiti še 10 vagonov. Od tega je 4 vagone že odkupila, 6 pa jih še bo, ko se nekoliko pobleže najhujši mraz. Razen krompirja je zadruga odkupila še 46 vagonov repe, 35 vagonov zelja, 11 vagonov jabolč, 6 vagonov žita, 5 vagonov fižola, 5 vagonov kumar in več vagonov različne zelenjave. Njeno delo je najboljši dokaz, da naše zadruge lahko izpolnijo naloge, ki so jim zaupane. Le pravilno jih je treba zagrabiti.

Zadruga zaposluje skupno 63 uslužbencev. Vprašanje kadra je eno najvažnejših vprašanj. V tem pogledu so se pokazale razne manjše pomanjkljivosti, ki so predvsem posledica premanjše politične in strokovne izobrazbe uslužbenstva. Zadruga se tega zaveda in je zato organizirala združnični tečaj, ki bo trajal 12 tednov, in ki bo obvezoval za vse uslužbence. Tečaj bo posredoval uslužbenstvu strokovno in politično vzgojo in bo nedvomno imel ugodne posledice.

Največja težava in ovira za še boljše delovanje pa je pomanjkanje primernega skladišča. Danes ima Naproza v Škofji Loki skladišče, ki sestoji iz 9 prostorov. Ti prostori niso samo ločeni med seboj, temveč tudi niso primerni za združne potrebe. To vprašanje bo rešeno, ko bo zgrajeno novo okrajno skladišče. Priprave zanj so se že začele.

Od drugih naproz v škofjeloškem okraju bi omenili še Naprozo v Zireh, ki na svojem velikem manjšem, a važnem področju, prav tako uspešno deluje. Naproza v Zireh ima danes 518 članov in oskrbuje okoli 2300 oseb. To pomeni, da skrbi že za

80 % prebivalstva svojega področja. Zadruga ima 4 špecerije in 1 manufakturno poslovalnico ter svojo gostilno z menzo. Zaposluje 16 uslužbencev. Stevilo poslovalnic je glede na razmeroma nizek promet nekaterih dejansko preveliko, vendar pa je glede na veliko raztresenost naselij, ki jih zadruga oskrbuje upravičeno. Zadruga je že lani stremela za tem, da je režijsko čim bolj znižala, letos pa si je postavila za cilj, da bodo njeni dohodki enaki režijskim stroškom in 1 ali 2 % za eventualno izgubo. Decembra je zadruga dosegla nad 800.000 din mesečnega prometa, kar je toliko, kakor v pomladanskih mesecih, čeprav so se med tem cene znatno znižale. Stevilo članstva se je v zadnjem času zelo pomnožilo in se je samo v decembru vpisalo 110 članov. Deležni kapital je vplačan 90 %. Zdrugi priranjkuje za večji razvoj denarnih sredstev. Upoštevali je namreč treba, da je kupna moč njenih članov velika, ker je kraj obrtno-industrijski. Ocena potrebe po kapitalu zgolj po številu članstva zato ni vedno pravilna.

Tudi pri razdeljevanju blaga bi bilo treba žirovsko Naprozo glede na značaj kraja, kar velja tudi za druge zadruge izven sedeža okraja, pravilneje upoštevati. Vendar so te razdeljevalne težave v mnogem posledica današnjega splošnega pomanjkanja nekaterih surovin in izdelkov. Težave v razdeljevanju je zato treba prikazati združnikom, kakršne dejansko so, na drugi strani pa je dolžnost zadruge same, da se trudi in jih skuša odstraniti kolikor je v njeni moči.

Naproza v Zireh ima veliko manj ugodne pogoje za odkupovanje kmetijskih pridelkov, kakor druge zadruge. V postev za odkup pridelka večina je krompir in fižol, ker je kraj kmetijsko pasiven. V odkupu krompirja se je zadruga prav ugodno izkazala. Namesto določenih 30.000 kg ga je odkupila 52.000 kg in je tako prekoračila postavljeno obvezo za 70 %.

Podobno uspešno delujejo tudi druge naproze v škofjeloškem okraju. Zasluga za tak pravilen razvoj gre v normalni meri okraj, političnemu in gospodarskemu aktivu, ki pozorno spremlja delo združenj in sodeluje z njimi. Naproze niso prepučene same sebi, temveč imajo v njem močno oporo. Okrajni aktiv je pokazal, da razume svoje dolžnosti do združništva in da jih vestno opravlja.

Gradnja zdravstvenih ustanov v preteklem letu

Kakor se je na vseh področjih našega zdravstva v minulim letu razodevala živahna razgibanost in delavnost, tako je bilo mnogo truda in dela vloženega tudi v gradnjo naših zdravstvenih ustanov. Vse gradnje v naših klinikah, bolnišnicah, zdraviliščih, zdravstvenih domovih in ostalih zdravstvenih ustanovah se vršijo nestransko. Preden smo z deli začeli, je bil po temeljitih vsestranskih studijih izdelan okrajni načrt za izpolnitev naših bolnišnic in zdravstvenih ustanov do njihove popolne izgraditve. V tem načrtu sta predvsem upoštevana dva važna momenta: gravitacijska sila prebivalstva na posamezne zdravstvene ustanove — predvsem bolniške centre — in moderno urejena mreža zdravstvenih ustanov, grajenih na najmodernejši način z vsemi pridobitvami zdravstva v naprednih državah.

Oglejmo si na kratko gradbeno delo v preteklem letu.

Mnogo skrbi je bilo posvečenih gradnjam v okviru kliničnih bolnišnic v Ljubljani. Tukaj so bili urejeni, dograjeni, izpopolnjeni in modernizirani sledeči oddelki: stomatološki klinika, ambulanca interne klinike, zavod za transfuzijo krvi, polseptični oddelki na porodniški kliniki, predavnišnica na interni kliniki, prostori

kemičnega, fizikalnega, biološkega in farmakološkega inštituta Medicinske fakultete in centralna pralnica v umobolnici na Studencu. Preurejajo priključitve interne klinike, kakor tudi adaptirajo in razširjajo prostore na pediatrični kliniki.

V Novem mestu je obnovljena in obenem modernizirana po bombardiranju težko poškodovana ženska bolnišnica, ki je sedaj postala porodniško-kirurški oddelki splošne bolnišnice v Novem mestu. Začeta je tudi gradnja modernega oddelka za pljučne bolezni, ki bo nastanjen tudi v gradu Kamen in bo razporejen s 100 posteljami. V Brezicah je bil v pozni jeseni v surovem stanju dograjen oddelki za pljučne bolezni, ki bo imel 26 bolniških postelj. Tudi gradnja tega oddelka je del izgradnje celotnega bolniškega centra za Krško polje in Bizeljsko. V Celju je dograjen del novega traktata, ki je bil začet med nemško okupacijo. Treba je bilo temeljito predelati, da stavlja odgovarja sedaj nalogam modernega bolniškega posloja. S to gradnjo je pridobljenih 120 bolniških postelj za kirurški, interni in očesni oddelki. Staro bolniško poslopje dvigajo, s tem bo celjska bolnišnica dobila urejen oddelki za pljučne bolezni z 78 bolniškimi posteljami. V Mariboru grade

kožno-venerični oddelki, obnovljeni so ostali bolniški paviljoni, ki so bili močno prizadeti po bombardiranju. V Ptujju je pred dovršitvijo prezidava, modernizacija in ureditev stranskega traktata, v katerem bo v prtiličju namenebnih pljučni oddelki z 28 bolniškimi posteljami. Na vseh ostalih poslopih so bila izvršena razna obnovitvena dela in dovorna cesta k bolnišnici je bila tlakovana. V Murski Soboti je v gradnji infekcijski oddelki s 50 bolniškimi posteljami. To bo prvi oddelki bodoče nove bolnišnice v Rakitčanu. Urejuje se tudi staro šolsko poslopje za pljučni oddelki z 32 bolniškimi posteljami. Pred dovršitvijo je novo upravno poslopje z veliko sindikalno dvorano. V Novem Celju je obnovljeno nekdanje zdravilišče za umobolne in preurejeno v sodobno in potrebam odgovarjajočo ljudsko zdravilišče za tuberkulozo. Prav tako se vršijo obnovitvena dela v zdravilišču za tuberkulozne v Topolnici, kjer se predvsem obnavlja opušeni paviljon »Mladik«. Na Golniku je v zdravilišču za jetične v gradnji nova, moderna pralnica. V Novem mestu je bil urejen Zavod za zdravstveno zaščito. Obnavljajo zdravstvena domova v Žužemberku in Celju, v Šoštanjju pa preurejujejo bivšo Vošnjakovo vilo v Zdravstveni center.

Ze samo iz teh kratkih podatkov razvidimo učinkovito prizadevanje v izgrajevanju naših zdravstvenih ustanov. Kar ni bilo v predprilski Jugoslaviji nikoli mogoče, se je začelo uresničevati v svobodni in ljudski Jugoslaviji. Slovensko ljudstvo bo v teku nekaj let premožno mrežo modernih urejenih zdravstvenih ustanov, ki bodo skrbele za ljudsko zdravje. Se nekaj statističnih števil o dosedaj uporabljenih kreditih.

Za ureditev medicinske fakultete in povečanje ter ureditev vseh bolnišnic je bilo dosedaj izdanih okoli 28 milijonov dinarjev. Za ureditev in gradnjo zdravilišč za tuberkulozo in pljučnih oddelkov v bolnišnicah pa še zraven omenjene vsote tudi 28 milijonov dinarjev. Za opremo bolnišnic je bilo porabljenih okoli 10 milijonov. Skupno torej skoraj 80 milijonov dinarjev. Tako ljudska oblast skrbi za zdravje delovnega ljudstva! V teh denarnih vsotah, ki jih Slovenci dosedaj resnično nismo bili vajeni, ker nas je čaršijska Jugoslavija povsod odpravila in zapostavljala, ni vstela velika pomoč našim bolnišnicam, zdraviliščem in drugim zdravstvenim ustanovam, ki jo je nudil Rdeči križ Slovenije in ki je od osvoboditve do danes presegla že znesek 9 milijonov dinarjev.

Preskrba delavstva na gradnji proge Preserje-Borovnica

Ena najvažnejših nalog, ki ji vodstvo gradnje proge Preserje-Borovnica posveča vso pozornost, je preskrba delavstva s hrano, obleko in obutvijo. Ko je v aprilu 1946 prevzela gradnjo proge žel. uprava v svoje roke — prej so jo gradila privatna podjetja — se je pri Sekeji ustanovila posebni odsek za preskrbo s tov. Markom Tomlanovičem na čelu. V okviru tega se je takoj organizirala centralna kuhinja v Borovnici. Po terenu, v neposredni bližini delovnih mest, pa so ustanovili 7 jedilnic. Osobje centralne kuhinje, ki ga vodi tov. Grabar Danilo, se deli v 2 skupini po 10 kuhinjskih pomočnic. Vsaki skupini načeluje izvežbana kuharica, ki je odgovorna za pravilno kuhanje in pravočasno razdelitev hrane. Trikrat dnevno se hrana z avtomobilom, vozi v jedilnice, kjer jo pod vodstvom nadzornikov jedilnice razdelje med skoro 2000 abonentov.

Poleg treh obrokov hrane kuhinja stalno pripravlja in dostavlja na vsa delovna mesta črno kavo za žejo. Kave imajo delavci vedno dovolj, tako pri dnevnem kakor pri nočnem delu, kar je bilo važno zlasti poleti, ko jim ni bilo treba gasiti žeje z vodo. Ob pomembnejših prilikah, kakor ob dograditvi tunela, ob prebitju tega ali onega useka in podobnih, organizira odsek za prehrano domačo poslovalo z pogostitvijo delavstva.

Z Naprozo Borovnica je odsek na terenu organiziral 5 kantin, ki nudijo delavstvu razne priboljške. V Ptujju in mlečne izdelke, sadje, cigarete in okrepčevalne pijače. V Borovnici pa so skupno s KLO ustanovili »čevljarsko delavnico«, ki se je zelo razmahnila in zaposluje že 10 delovnih moči. V njej si delavstvo za majhno odškodnino daje popraviti svojo obutev.

Poleg navedenega razdeljuje odsek za preskrbo potom Naproze v Borovnici med delavstvo razno industrijsko blago.

Idrijski rudarji so pričeli izvajati z novim letom nov delovni načrt

Idrija, 3. jan. Idrijski rudarji so z novim letom začeli izpolnjevati delovni načrt, ki so si ga za novo enoletno tekmovalno postavili ob koncu tromesečnega tekmovalnega »Za priključitev Julijske krajine k Jugoslaviji«. Načrt obsega dele sklepe:

Povečali bomo izkop rude za 5%; proizvodnjo živega srebra bomo povečali za 5%;

zvišali bomo jamski učinek za 7%, učinek zbiralnice za 5%, učinek toplinice za 10% in splošni učinek rudnika za 8%;

proizvodne stroške bomo znižali za 3%; na materialu bomo prihranili 2%; stanje delovnih norm bomo zvišali za 15%;

izgube v topilnici bomo zmanjšali za 1.20 predpisane odstotka; neupravičene izostanke od dela bomo zmanjšali za 30%;

delovno disciplino bomo povečali za 5%;

DROBNE IZ OBNOVE IN IZGRADNJE

V železniški kurilnici v Bosanskem Brodu so proglasili 11 udarnikov novembrskega tekmovalnega. Udarniki in najboljši delavci so dobili tudi nagrade. Dvakratni udarnik strojevodja Franjo Iveza je prevozil največ kilometrov brez zamude in za 40% povečal prihranke maziv in goriva. Tudi strojevodja Mirko Makovac je za 40% povečal prihranke goriva.

Delavci tovarne sladkor na Čukarici v Beogradu so sprejeli obvezo prvotnega tekmovalnega. V tem tekmovalju bodo razmočirali in pregledali tovarniške naprave in elektromotorje. Delavci tovarne špirta bodo kljub težkostim zaradi zime 100% izpolnili proizvodni načrt. Tudi delavci tovarne kvasa bodo 100% izpolnili proizvodni načrt in bodo napovedali tekmovalje vsem tovarnam kvasa v Jugoslaviji.

Delavci železniške delavnice v Zagrebu so že drugi odlikovani s prehodno zastavico zagreboške železniške uprave in federalne zveze železniških in transportnih delavcev in nameščenec. Ob priliki podelitve zmagovalne zastavice so v železniški delavnici proglasili tudi 22 udarnikov.

V železniški kurilnici v Zemunu so nagradili najboljši delavce in nameščenice, ki so pripomogli, da je kurilnica za 20% presegla delovno normo in prešla od 75 tisoč normal-

sko blago, kakor delovne čevlje, gumijaste škornje, delovno obleko, perilo, sukanec, kape, žepne robce in drugo blago. Vsega tega je razdelil že lepe količine. V teku polletnega obstoja je imel ta odsek okrog 15 milijonov Din denarnega prometa, kar kaže, da je uspešno vršil svoje socialne naloge. To socialno delo je mnogo pripomoglo k zadovoljstvu in delovni disciplini vsega delavstva, ostalo pa tudi ni brez vpliva na delovni plet. ki je v drugi polovici leta 1946 pri gradnji proge stalno naraščal.

vrednost investicij bomo povečali za 1,5%; bigijenske prilike bomo zboljšali za 12%;

dogradili bomo prvo etapo Sindikalnega doma v vrednosti milijona lir;

zgradili bomo prostor za kulturne prireditve in zabave na prostem; dvignili bomo strokovno znanje; sindikalno delovanje bomo poglobili;

z nakupom novih knjig bomo povečali knjižnico za 100%.

Ta program je bil sestavljen v sporazumu med upravo rudnika in sindikalnim odborom rudarskih delavcev in nameščenec v Idriji — ter bil odobren in sprejet na zboru rudarjev 14. decembra 1946. Tekmovalje bodo idrijski rudarji izvedli na ta način, da bo med seboj tekmovali posamezni obrati in posamezne delovne skupine. Najboljši bo nagrajen s prehodno zastavico idrijskega rudnika.

nih do 130 lokomotivnih kilometrov. Prihranke maziva in goriva so povečali za 5%. Upošabili so 75 tisočlitrski rezervoar. Železniška uprava je proglasila zemunsko kurilnico za najboljšo v I.R. Srbiji in ji podelila 80.000 din nagrade.

Obnovljena tovarna konzerv »Pobeda« v Čakovcu dela za boljše prehrano. Tovarno za konzerviranje divjadi ne, mesa in jaje »Vajda«, ki je bila med vojno porušena, so požrtvovalni medžimurški delavci kmalu obnovili. Popravili so roškovane stroje in dali tovarni novo ime. Nazvali so jo »Pobeda«. S 1. januarjem 1946 je tovarna začela obratovati. Uprava podjetja je vzpostavila stike s kmetičimi združenji, od katerih dobiva okrog 40% surovin. Pred kratkim so organizirali v podjetju tudi mlekarno, iz katere pošiljajo na zagrebški trg dnevno po 2300 litrov mleka.

Rudarji bazena lignita Kreka-Bukinje-Puražič so v enodnevnem tekmovalju za povečanje proizvodnje pod geslom »Več premoga železnici« za 34,3% presegli proizvodni načrt. V medsebojnem tekmovalju so rudarji v Puražiču za 28,2% presegli proizvodni načrt, v Bukinju za 25,1% odstotkov, v rudniku Kreka za 51,6% in v rudniku Moluho za 3,9%. Promet so povečali za 56,7%, kar je najboljši doseženi uspeh. V enodnevnem tekmovalju je trikratni udarnik rudar Mehmed Čulović za 45% presegel proizvodni načrt.

S poslave delavnih uspehov jesenjskih kovinarjev. Svečana izročitev prehodne zastave glavnega sindikata Jugoslavije najboljšemu kovinarskemu kolektivu v vsej državi.

KULTURNI PREGLED

Vprašanje naših znanstvenih in strokovnih knjižnic

(Konferenca knjižničarjev znanstvenih in strokovnih knjižnic v Ljubljani 20. in 21. decembra 1946.)

Ob koncu decembra je sklicalo ministrstvo za prosveto v Ljubljani konferenco knjižničarjev znanstvenih in strokovnih knjižnic v Sloveniji. Udeležili so se je poleg knjižničarskega kadra Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani knjižničarji študijskih knjižnic v Mariboru, Celju in Novem mestu, dalje knjižničarji najvidnejših strokovnih knjižnic: Narod. muzeja v Ljubljani, Inštituta narod. osvoboditve, muzeja v Ptujju, juridične fakultete, medicinske fakultete in pravne centralne knjižnice in tako dalje.

Osnovni vprašanj konferenca sta bili: Kako poenostaviti in poenotiti delo znanstvenih knjižnic, da bodo čim bolj popolne služile svojemu namenu, in kako razdeliti razpoložljive rezerve sorazmerno potrebam po vsej naši ljudski republiki.

Konferenca je ugotovila, da je nujno potreben zaradi pregleda in primerne fluktuacije knjižnih zalog centralni katalog, ki ga je NUK dolžna po urediti sestaviti. Da to bo mogel delovati, so potrebna enotna katalogizacijska pravila. Komisija za katalogizacijska pravila je predložila osnutek pravil in konferenca jih je sprejela; komisija naj jih s tem predloži v m.šljenje še beograjski in za-

grebški narodni knjižnici, ker je potrebno, da so zaradi lažjega sodelovanja katalogizacijski predpisi v vseh največjih knjižnicah podobni. Iz centralnega kataloga bo razvidna razdelitev knjižnih zalog po raznih kulturnih središčih in z njegovim posredovanjem bodo dobivale knjižnice na posodo potrebne knjige od drugod. Delo centralnega kataloga pa bo podprl bibliografski oddelki, ki bo dajal potrebne biografske in bibliografske podatke. Zaradi lažjega poslovanja in pocenitve dela je bilo sklenjeno, naj si nabavi NUK priročni tiskarski stroj, da bo z njim razmnoževala vsem ali večini povezanih znanstvenih knjižnic potrebne kartotekne zapise knjig. Sestavljeni so bili nadalje enotni vzorci tiskovnic, ki jih potrebujejo znanstvene knjižnice za svoje poslovanje. Za izobrazbo knjižničarjev bo skrbel začasno plemesni knjižničarski tečaj, razen tega pa bo obravnavalo knjižnične probleme posebno glasilo, ki bo začelo izhajati že v prvi polovici tega leta. S pripravo na glasilo je bil zadolžen poseben uredniški odbor.

V drugem delu konference so podali poročila o stanju in delu študijskih knjižnic njihovih upravniki. Prvo je bilo ugotovljeno, da je mreža študijskih knjižnic, ki je bila vezana na okrožna mesta, preredka, kajti izven

teh so kulturna središča, ki žive izredno močno kulturno življenje že daleč daleč, n. pr. Ptuj, in jih je treba pri njihovem prizadevanju podpirati.

Pri posameznih referatih je bilo ugotovljeno: Nekdanjo študijsko knjižnico v Mariboru so odpeljali Nemci razen ca. 1000 knjig v Gradec. Po prizadevanju naše vlade in vojne misije v Avstriji smo dobili večino knjig in časopisov v poletju 1945 in v letu 1946, nazaj, vendar je bila izgubljena nekako ena četrtina knjig. Dejanska škoda pa je tem večja, ker ni bilo najti med vrnjenimi najvrednejših knjig, tako n. pr. Dalmatina, Hrena, Janeza Svetokriškega, Kranjske Čelčice z izvodom; ki ga je lastnorodno posvetil Slovniku Prešeren itd. Knjižnica je sedaj nameščena v zaslišnih prostorih, ki nikakor niso primerni za njeno delo in bo mogla začeti z rednim delom šele, ko bo dobila primerne prostore. Doslej so knjige sortirali, jih kolacionirali, pripravili za katalogizacijo in v najnovejših primerih izposojali.

Študijska knjižnica v Celju je prejela 1000 knjig od bivše Mestne knjižnice, ki je štela pred vojno ca. 12.000 knjig, pa jih je ohranjenih samo ca. 3000, od gimnazijske profesorske ca. 2000 in ca. 1000 knjig iz drugih knjižnic. Knjige so predvsem nemške, zelo veliko je pomanjkanje slovenske ne le znanstvene, temveč leposlovne knjige. Sedaj ima knjižnica primerne prostore in je njen razvoj odvisen od subvencij, ki jih potrebuje za nabavo novih del.

Študijska knjižnica v Novem mestu je zbrala doslej 4300 knjig, med njimi ima 2632 slovenskih. Prostore ima primerne in bogat obisk v čitalnici, kjer je bilo izposojenih 1211 zvezkov, na dom pa 320.

Mestna knjižnica v Ljubljani je bila spremenjena v študijsko s posebno nalogo, da nudi čitateljem predvsem slovenske literature. Danes šteje 17 tisoč zvezkov in ima naročene vodile revije slovenskih narodov, predvsem ruske in jugoslovanske. Pri delu jo ovirajo nerednosti, ki se še pojavljajo v dostavi. Poleg slovenskega oddelka ima knjižnica še poseben komunalno-zgodovinski oddelki.

Ob potrebah študijskih knjižnic se je pokazalo, da je v Sloveniji večje število knjižnic, kjer leže mrtve velike zaloge knjižnega gradiva, med njimi tudi mnogo slovenskih knjig: to so gimnazijske knjižnice, predvsem v večjih krajih. Sklenjeno je bilo, da bodo posebne komisije pregledale te knjižnice in izločile v krajih, kjer obstoje študijske knjižnice iz njih vse, kar ne spada v strogo priročne knjižnice, zbrano gradivo na bodo dostavile potrebnim študijskim knjižnicam. Upati je, da se bodo deloma s tem gradivom osnovala tudi študijske knjižnice na Primorskem in na Koroskem. V krajih pa, kjer ni študijskih knjižnic, naj bodo gimnazijske profesorske knjižnice javnosti pristopne, dijaške pa naj preidejo iz izključne uporabe za dijaštvo v rabo za vso mladino. S tem se bodo hkrati premostili prepadi med učeno se mladino in drugimi mladinci.

Poleg teh glavnih problemov so obravnavali bibliotekarji vprašanje biblioteknega zakona, ki ga stara Jugoslavija ni mogla sestaviti. Dolžni je bil ožji odbor, ki naj napravi osnutek zakona.

Prav tako je bil izvoljen pripravljalni odbor, ki naj sestavi pravila bibliotekarskega strokovnega društva, ki bo v zvezi z enakimi društvi v drugih federalnih edinicah iniciativno sodelovalo pri reševanju problemov, ki se bodo kazali z razvojem znanstvenih knjižnic pri nas. P. B.

Slovaški zapiski

Pevski zbor slovaških učiteljev, ki je uspelo gostoval na Madžarskem, posebno v predelih, odkoder naj se Slovaki vrnejo v domovino, je odšel na tromesečno turnejo po Danski, Švedski in Norveški.

Knjižna produkcija. Od osvoboditve do danes je izšlo na Slovaškem okrog 500 knjig. Od tega je prevodov 20%, znanstvene in poučne literature 22%, mladinskih knjig 15%, ostalo pa je izvirna proza, poezija in drugo.

Pedagoška fakulteta je kakor po drugih univerzah v ČSR bila kot posebna fakulteta ustanovljena v decembru tudi v Bratislavi na slovaški univerzi.

Nagrade za uglasbitev. Poverjenstvo za šolstvo in prosveto v Bratislavi je v zvezi s smrtim dnem pesnika Hviezdoslava, ki je umrl pred 25 leti dne 1. novembra, razpisalo nagrado 250.000 kron za glasbeno delo na besedilo pesnikovo. Kompozicija

more biti ali opera ali oratorij, ali kantata ali ciklus zbornik ali solističnih pesmi. Hviezdoslav spada med najvišje vrhove slovaške poezije.

Dom za skladatelje. Blizu Banovec na Slovaškem so dobili na popolno uporabo češki in slovaški komponisti grad, ki ga bodo uporabljali za oddih in odmor. Seveda imajo druge vrste umetniške podobne gradove in domove že od prvih mesecev po osvoboditvi. Tako imajo slovaški knjižničarji grad Pudmerice nad Bratislavo, sindikat čeških pisateljev pa grad Dobriš, ki ne leži daleč od Prage.

Slovaški ljudski oder. Slovaški diletaški odri izdajajo v okviru Slovaške Matice mesečnik Naše divadlo (= Naše gledališče), vodijo dramsko agenturo, prireajo tekme itd. Izdali so doslej nad 300 iger in strokovnih publikacij in priredili okoli 100 odrskih tekem. Njihova organizacija združuje okoli 10.000 diletantov, ki so predvajali okoli 100.000 predstav.

KP Francije nasprotuje podaljšanju pooblastil sedanji vladi

Pariz, 12. jan. (Tass). Dne 9. januarja je bila pod predsedstvom Thoreza seja političnega biroa Komunistične partije Francije, na kateri so razpravljali vprašanja znižanja cen, življenjskega minimuma in sestave bodoče vlade.

Politični biro odobrava dejavnost vlade v zvezi z vprašanjem znižanja cen in meni, da naj bi komisije za normaliziranje cen in proizvodnje tega vprašanja morejo in morajo imeti komisije in komiteji glavno vlogo. Politični biro poziva delovno ljudstvo, trgovce, gospodarje in kmete, naj aktivno sodelujejo v borbi za znižanje cen, da bi se zagotovila ustajenost valute.

Politični biro prav tako poudarja, da predstavlja povečanje proizvodnje glavni pogoj za resno znižanje cen v daljšem roku.

Politični biro je razmotril položaj uradnikov in meni, da je treba statut državnih ustanov izvesti in da je mogoče doseči prihranke v nekaterih proračunskih postavkah, da bi se na ta način ugodilo upravičenim zahtevam državnih uslužbenec.

Politični biro Komunistične partije Francije je poudaril politični položaj v zvezi s ponovnim zasedanjem parlamenta in ugotovil, da poizkušajo reakcija zaradi izključitve komunistov iz udeležbe v novi vladi podaljšati polnomočja sedanje vlade in da pripravijo preusmeritve na desno.

Politični biro odločno nasprotuje podaljšanju pooblastilčasne vlade

in je sklenil uporabiti vsa sredstva za dosego enotnosti delavcev in vseh demokratičnih sil — jamstva za sestavo nove vlade, ki bi odgovarjala volji, izraženi na splošnih volitvah.

Danes volitve predsednika Francije

Pariz, 13. jan. Jutri se bosta v Parizu sestali Narodna skupščina in Svet republike zaradi izvolitve predsednika IV. republike.

Blum povabljen v London

Pariz, 13. jan. Francoski ministriški predsednik Leon Blum bo na povabilo angleškega ministrskega predsednika Attleeya odšel v London. Pričakujejo, da bo že danes odpotoval z letalom v London.

Francoski protest proti angloameričnemu petrolejskemu dogovoru

London, 12. jan. (AFP): Predstavnik ministrstva za zunanje zadeve je sporočil, da je Francija v Londonu in Washingtonu protestirala proti temu, ker so Američani prekršili pogoje sporazuma »Irak Petroleum Company«.

Francoski predstavnik je izjavil, da je v smislu pogojev sporazuma določeno, da morajo biti vse petrolejske koncesije, ki jih na ozemlju bivšega turškega cesarstva dobi katera koli skupina, ki sodeluje v

»Irak Petroleum Company«, podeljena tudi drugim skupinam. Kar se tiče koncesij v Saudski Arabiji, Američani tega nečejo storiti. Ameriška skupina, v kateri sta »Standard Oil Company of New Jersey« in »Standard Oil Company of New York«, je v novembu obvestila ostale skupine, ki sodelujejo v »Irak Petroleum Company«, da slednja ne priznava več sporazuma iz leta 1928, ker se v smislu angleškega zakona in trgovinskih odnosov s sovražnikom smatra francoska družba, ki je udeležena v »Irak Petroleum Company«, kot podjetje, ki je med vojno vzdrževalo trgovinske stike s sovražnikom.

Koristi, ki jih bodo imeli Angleži, so očitne. Angleško brodogradništvo lahko dobivalo gorivo v Sredozemskem morju, namesto da bi plulo skozi Sueski prekop v Perzijski zaliv. Francija vztraja pri ohranitvi in spoštovanju sporazuma iz leta 1928.

Po vestih iz Washingtona je predstavnik ministrstva za zunanje zadeve ZDA White potrdil, da je imel francoski veleposlanik Bonnet razgovore s pomočnikom ministra za zunanje zadeve Claytonom glede spora, do katerega je prišlo zaradi nedavnega podpisane sporazuma med ameriškim in angleškim petrolejskim družbami na Srednjem vzhodu. White je izjavil, da se po mnenju vlade ZDA to vprašanje tiče zasebnih družb, ki pripadajo državljanom ZDA, Anglije in Francije in da to ne predstavlja vprašanja, ki bi se tikalo vlad.

Pomen novih uredb o akumulaciji in cenah za načrtno gospodarstvo

Z novim letom so pričele veljati gospodarske uredbe vlade o določanju in razdelitvi načrtnega in nadnačrtnega dohodka, o stroških uprave in prodaje, o cenah in o skladih vodstva podjetij. Te uredbe predstavljajo v svoji medsebojni povezanosti enoten sistem in mehanizem, ki ustreza vsebinski nase družbene in ekonomske ureditve in ga narekujejo potrebe načrtnega gospodarstva.

Naši glavni načrti so v glavnem pripravljeni. Leta 1947 bo prvo leto petletnega gospodarskega načrta. Državna gospodarska podjetja so s 1. januarjem pričela poslovanje na podlagi izdelanih načrtov. Za prehod v načrtno gospodarstvo pa ni dovolj, če sestavimo načrt v vseh podrobnostih; ta načrt moramo tudi točno izvajati ne samo glede proizvodnje, temveč tudi v finančnem pogledu. V načrtu predvideno akumulacijo sredstev za investicije moramo v celoti doseči. To pa je mogoče samo v sistemu, kjer se tudi vse finančno poslovanje vrši po načrtu, kjer so v naprej ugotovljeni proizvodni in režijski stroški, kjer so v naprej določene cene in je določen tudi dohodek, ki predstavlja v preloženem delu akumulacijo. Te v načrtu predvidene postavke moramo v celoti doseči; kolikor pa bomo z znižanjem stroškovnih postavk dosegli večji, to je nadnačrtni dohodek, nam bo ta nadnačrtni dohodek omogočil dodatne investicije.

Načrtno gospodarstvo zahteva posebno organizacijo proizvajalnih podjetij in njihovega poslovanja. To organizacijo je mogoče izvesti le tedaj, če so vsa najvažnejša proizvajalna podjetja vključena v enotni sistem vodstva in poslovanja. Izpolnitev tega pogoja je bila uresničena z nedavno nacionalizacijo privatnih gospodarskih podjetij. Sistem finančnega poslovanja, ki ga narekuje načrtno gospodarstvo, je v osnovnih potezah že določen z zakonom o državnih gospodarskih podjetjih. Z novimi uredbami zvezne vlade je sedaj ta sistem še izdelan in izpopolnjen, tako da nam je tudi s te strani zagotovljeno uresničenie gospodarskega načrta.

Nove uredbe predstavljajo s predpisi, ki bodo še izdani, zaokrožen sistem, po katerem se bo delil dohodek podjetja po katerem se bodo določali stroški in cene proizvodov. Novi sistem ne dopušča več samovoljnega določanja dohodka in cen na podlagi neupravičenih ali pretranih proizvodnih stroškov in nerealnih kalkulacij. Zlasti režijski stroški ne smejo presegati določenih norm, ki bo različna za posamezne gospodarske panoge in vrste podjetij. V podjetjih, kjer ne bodo upoštevali predpisov o normiranih režijskih stroških, bo posledice občutil ves delovni kolektiv, kajti industrijsko podjetje, ki bo prekršilo normo režijskih stroškov, bo moralo razliko staviti v breme dobička, s čimer se bo zmanjšal tudi prispevek v sklad vodstva podjetja, torej prispevek v prid delovnega kolektiva. Zato na je na drugi strani določeno, da se vsi prihranki v primeru z normiranimi režijskimi stroški računa v nadnačrtni dohodek, od katerega gre v določenih primerih tudi polovica v sklad vodstva podjetja.

Gospodarski zakoni ne bodo več neodvisno od naše volje vladali v našem gospodarstvu, v razvoju cen in s tem tudi v razvoju realnih mezd. Načrtna ureditev proizvodnje in režijskih stroškov ter akumulacije bo zagotovila stalnost cen; povečanje produktivnosti dela, ki je že predvideno v načrtu, pa bo omogočilo njihovo načrtno znižanje. Z uvedbo enotnih cen industrijskih izdelkov na vsem področju države ali na področju ljudskih republik na bo vrhu tega onemogočeno vsako delovno špekulacijo.

Z novim sistemom je zagotovljena akumulacija sredstev za načrtno izgradnjo države, za izvršitev velikega investicijskega programa, za gradnjo novih podjetij in rekonstrukcijo oziroma racionalizacijo že obstoječih, skratka za razširjenje proizvodnje, ki je pogoj za zboljšanje življenjske ravni delavskega ljudstva.

Novi mehanizem poslovanja pa je tudi dovolj elastičen, da omogoča poln razvoj lastne pobude in krepi individualnost podjetja. Z novimi predpisi so postavljene meje vsakemu birokratičnemu centralizmu, ne da bi bila pri tem omejena možnost nadzorstva nad poslovanjem podjetja. To nadzorstvo je pa potrebno, da se prepreči morebitna samovoljnost, ki bi poslovanje

podjetja vodila iz načrtnega okvira, kar je zagotovljeno tudi s sistemom računovodstva ter z bauceno kontrolo nad dohodki in izdatki, zlasti nad uporabo dobička, ki se mora sprosti nalagati na bančni račun.

Končno zagotavlja novi mehanizem finančnega poslovanja delavcem in nametencem pravično nagrado za dosežene uspehe. Določeni del načrtnega dobička se steka v sklad vodstva podjetja, čigar sredstva gredo izključno v korist delavcev in nametencev. Ker pa se bo uspeh prizadevanja delavcev in nametencev za znižanje stroškov in režijskega stroška, za povečanje produktivnosti, zlasti v zvezi z novatorstvom in udnarštvom, pokazal predvsem v nadnačrtnem, nepredvidenem ali izrednem dobičku, zato je določeno, da gre od tega nadnačrtnega, nepredvidenega ali izrednega dobička mnogo večji odstotek, v mnogih primerih polovica, v sklad vodstva podjetja. Tako bodo delavci in nametenci — poleg koristi, ki jih bodo imeli od splošnega dvigovanja ljudske blaginje — tudi neposredno deležni uspehov, ki jih bodo sami dosegli v podjetju, kajti dobili bodo znaten delež od onega dobička, ki ga bodo sami ustvarili z intenzivnim in požrtvovalnim delom.

Novega sistema gotovo ne bo mogoče uveljaviti brez borbe za njegovo pravilno in dosledno izvajanje. Pred nami je velika naloga, uresničiti v najkrajšem času ta sistem, ki mora

tim prej v meso in kri. Brez tega ne bo možno pravilno načrtno gospodarstvo. Pogrešno bi bilo misliti, da je problem načrtna akumulacija in načrtne ureditve stroškov že rešen z objavo uredb zvezne vlade. Zato je sedaj najvažnejša dolžnost vseh organov vodstva podjetja, da podrobno spoznajo ne samo posamezne nove predpise, ki se jih neposredno tičejo, temveč tudi predpise ostalih uredb v njihovi medsebojni povezanosti, da pravilno spoznajo novi mehanizem in smisel novih uredb, kajti le potem bodo lahko izdajali pravilne ukrepe za njihovo izvajanje. Prav tako pa morajo proučiti nove predpise in njihovo osnovno za misel tudi delovni kolektivi v podjetjih, da bodo spoznali vse možnosti, ki jih novi sistem nudi delavcem in nametencem za izboljšanje njihovega materialnega položaja. To jim bo dalo novo izpodbudo za tekmovanje in za prekršanje v načrtu predvidenih postavk. Organi vodstva, delavci in nametenci podjetij ne smejo v novih uredbah videti samo instruktivnih navodil. Spoznati morajo, da zahtevajo nove uredbe nov način dela, v katerega se morajo tim prej vključiti. Razumeti morajo potrebo točnega in doslednega izvrševanja vseh postavljenih nalog. Stremeti morajo za tem, da v tekmovalnem duhu ne samo dosežejo, temveč prekoračijo predvidene norme in postavke. Povsod mora zavladati nov stil dela, nov smisel za točnost in vestnost pri izvrševanju nalog in za vest odgovornosti.

Do 1. marca mora biti vse poslovanje urejeno po novih predpisih

Da se zagotovi pravočasna izvršitev vseh ukrepov za uresničenie novega sistema in za izvajanje novih uredb, je zvezna vlada izdala še posebno uredbo, ki točno določa roke, do katerih morajo državni organi brezpozgovno izvršiti posamezne naloge. Najkasneje do 1. februarja mora biti po predpisih te uredbe izvršeno vse delo v zvezi z določitvijo odstotkov načrtnega dobička za vsako podjetje. Določeni morajo biti odstotki dobička, s katerimi podjetja lahko sama razpolagajo za manjša investicije. Prav tako morajo biti predpisani normirani upravnini in prodajni stroški. Določene morajo biti skupine predmetov, za katere bodo predpisane enotne cene za vsa država ali samo za področja posameznih ljudskih republik itd. Vsi državni organi morajo poskrbeti, da bodo začela podjetja v polnem obsegu posloovati po novih predpisih najkasneje 1. marca t. l.

Neizvrševanje predpisov, izdanih za izvajanje novih uredb, se bo po 1. marcu štelo za disciplinski prekršek; če pa bodo v takem dejanju oziroma v taki opustitvi znaki kaznivnega dejanja, bodo državni organi zoper odgovornega uslužbenca vložili prijavo javnemu tožilstvu (5. člen uredbe o oživljenojenju uredb o dobičku, razdelitvi dobička, o stroških in skladih vodstva podjetja).

Le s točno izvršitvijo vseh predpisov

nih ukrepov bo zagotovljen popoln prehod v načrtno gospodarstvo. Vsega tega obsežnega dela pa ne bo mogoče izvršiti, če ne bo vsak posamezni organ točno do določenega roka izvršil svoje naloge.

Da se zagotovi pravočasna izvršitev vseh teh predpisov je predsednik Gospodarskega sveta FLRJ ustanovil komisijo za akumulacijo in cene, ki bo lahko v soglasju s pristojnimi ministri ustanovila podkomisije v zveznih ministrstvih in upravah. Pri vladah ljudskih republik pa se bodo ustanovile podobne republiške komisije. Te komisije bodo nadzirale in spremljale izvrševanje nalog posameznih organov in jim pomagale pri delu, da bo v celoti zagotovljen prehod v načrtno delo, ki kategorično zahteva, da vsakdo pravočasno in točno izvrši svojo nalogo.

Vsi se moramo zavedati, da je uresničenie gospodarskega načrta v veliki meri odvisno od doslednega in točnega izvajanja novih predpisov. Doba prvih mesecev načrtnega gospodarstva bo odločilnega pomena za izvršitev celotnega načrta za leto 1947. Zato se mora vsak posameznik čimprej vključiti v novi način dela, ki zahteva točnost in pravočasno izvrševanje vseh postavljenih nalog. Popoln prehod v načrtno gospodarstvo je v sedanjem trenutku naša najvažnejša gospodarska naloga.

Obvezno sprejemanje starih bankovcev po 1000 din

V zvezi z zamenjavo bankovcev po 1000 din DFJ je bilo ugotovljeno, da posamezniki, zlasti tisti trgovci, odklanjajo sprejem bankovcev v denarnem prometu. Zato je Narodna banka FLRJ objavila opozorilo, v katerem ugotavlja, da so po odločbi zveznega finančnega ministra bankovci po 1000 din DFJ zakonito plačilno sredstvo vse do 25. t. m. in da bo mogoče te bankovce naknadno zamenjati pri Narodni banki FLRJ. Zato je vsakdo dolžan sprejeti te stare bankovce po 1000 din kot zakonito plačilno sredstvo v denarnem prometu vse do 25. januarja t. l. Odklanjanje teh bankovcev kot plačilnega sredstva se bo kaznovalo po obstoječih zakonskih predpisih. Narodna banka pripominja, da bodo vsi, ki bodo v denarnem prometu sprejemali bankovce po 1000 din, po zamenjavi svojih bankovcev lahko naknadno zamenjali prevzele bankovce v roku, ki je predviden v odločbi zveznega finančnega ministra (v treh mesecih po končani redni zamenjavi, to je do 25. aprila t. l.).

Tečaj rumunjskega leja. Na podlagi 24. člena deviznega zakona je zvezni finančni minister odločil, da uporablja Narodna banka od 1. januarja naprej za rumunjski lej naslednji tečaj: 800 rumunjskih lejev = 1 din.

Zavarovanje transportnih delavcev

Na podlagi 95. člena uredbe o izvajanju socialnega zavarovanja, je minister za delo izdal odredbo o socialnem zavarovanju transportnih delavcev. Prevozniki delavci, ki so zaposleni pri prevoznih delih, to je pri nakladanju, razkladanju in prekladanju na železniških postajah, v morskih lukah in rečnih pristaniščih ter v carinskih, javnih in zasebnih skladiščih in se plačajo v skladu po količini in vrsti blaga (v smislu uredbe o delu in delovnih pogojih za prevozne delavce z dne 8. novembra 1945), morajo biti obvezno zavarovani po predpisih zakona o socialnem zavarovanju.

Dolžnosti in obveznosti delodajalca glede socialnega zavarovanja izpolnjuje glede prevoznih delavcev agencija oziroma poverjenstvo za prevozna dela. (Po 12. in 13. členu navedene uredbe z dne 8. novembra 1945) dodeljuje agencija oziroma poverjenstvo strankam potrebno delovno silo, je stranka odgovorna za izvršitev dela in stranki zaračuna tudi odškodnino za delo po tarifi, sama pa izplača delavce). Če pa agencija oziroma poverjenstvo dodeli podjetju stalne prevozne delavce, tedaj prevzame tako podjetje tudi dolžnosti in obveznosti glede socialnega zavarovanja. Odredba velja od dneva objave v zveznem Uradnem listu, to je od 10. t. m.

V zaroto na Madžarskem je zapletenih več poslancev stranke malih posestnikov

Budimpešta, 12. jan. Včeraj je objavilo ministrstvo za notranje zadeve naslednje uradno poročilo o preiskavi proti zarotnikom:

Dosedanja preiskava je osvetlila vse važnejše momente zarote. Že v pričetku 1. 1945. so zelo pomembni člani Horthyjeve organizacije »Madžarska skupnost« skušali obnoviti organizacijo in so 1. 1946 ustanovili »Svet sedmorice«, ki naj bi vodil organizacijo.

Iz zaplenjenega rokopa člana »Sveta sedmorice« Donarta, ki je dobil nalogo, da formulira politične cilje ilegalne organizacije, je razvidno, da so zarotniki smatrali proglasitve republike za nezakonito, nameravali ukiniti zakon o agrarni reformi in hoteli odstraniti predstavništvo ljudstva iz političnega življenja države.

Iz dosedanjega preiskovalnega gradiva je razvidno, da so zarotniki nameravali doseči svoje cilje predvsem s tem, da bi si zopet pridobili položaje v stranki malih posestnikov in v kmečki zvezi. To delo sta vodila člana »Sveta sedmorice« Zalint Rany in dr. Kalman Salata, ljudski poslanec stranke malih posestnikov in član zunanje-političnega odbora parlamenta. Preiskava je ugotovila, da je bil dr. Salata reden član »Sveta sedmorice« in eden izmed pobudnikov in organizatorjev celotne zarotniške organizacije. Preiskava je nadalje ugotovila, da

so igrali tudi drugi poslanci stranke malih posestnikov poleg poslancev dr. Salate vodilno vlogo v ilegalni organizaciji. Zahvaljujoč tem poslancem, je »Svet sedmorice« spravil kmečki svet popolnoma pod svojo upravo. »Svet sedmorice« je že leta 1945. izkoristil svoj vpliv, da je bil zvestim Horthyjevim ljudem zavaroval njihove stare položaje v političnem, družbenem, ekonomskem in javnem življenju. »Svetu sedmorice« je razen tega uspelo razširiti svoj vpliv tudi na Senat Vrhovnega ljudskega sodišča, tako da je v več slučajih zmanjšal kazni vojnimi zločincem, ali pa jih je celo oprostil.

»Svet sedmorice« je razvil dejavnost tudi na polju zunanje politike. Njegov končni cilj je bila koordinacija zarote proti republiki z inozemskimi organizacijami v demokraciji. Zarotniki so v ta namen dobivali iz inozemstva znatne vsote v tujih valutah. Del tega denarja je bil zaplenjen.

Včeraj so aretirali še 10 oseb, ki so vmešane v zaroto. Eden izmed aretiranih je član Vrhovnega ljudskega sodišča, ostali pa so visoki uradniki pri ministrstvih. Pričakujejo še nadaljnje aretacije.

Organi za zaščito države se napravili korake, da bo dr. Salati in drugim kompromitiranim poslancem stranke malih posestnikov odvzeta imunitetna pravica.

Ameriški proračun določa 11 milijard izdatkov za vojsko in mornarico

Washington, 12. jan. (Tass). Predsednik Truman je v svoji poslanici kongresu predlagal, naj bi se v proračunskem letu, ki se pričena 1. julija 1947, določili vladni izdatki v višini 17.587 milijonov dolarjev (izdatki v tekočem proračunskem letu bodo znašali 42.523 milijonov). Za vojske izdatke naj bi se določilo 11.587 milijonov dolarjev, kar bi znašalo eno tretjino celotnega proračuna. Ta vsota znatno presega vojske proračune iz prejšnjih let. V proračunskem letu, ki se zaključilo 30. junija 1946, je znašal vojski proračun manj kot milijardo dolarjev, v prihodnjem proračunskem letu, ko so se ZDA mrzlično pripravljale na voj-

no, pa je vojski proračun znašal 2339 milijonov dolarjev.

Predlagani vojski proračun določa 6650 dolarjev za potrebe ministrstva za vojsko, 4423 milijonov za potrebe ministrstva za mornarico, ostala vsota pa je določena za izdatke pri vzdrževanju oboroženih sil, kot je n. pr. ustvarjanje zalog potrebnega materiala.

V svoji obrazložitvi ugotavlja predsednik Truman, da zahteva sedanji sistem večje število čet, kompliciranejšo mehanizacijo opreme ter obsežnejše delo pri izvrševanju poizkuso in izpopolnjevanju, kakor je bilo to pred vojno. Truman je poudaril, da predvideva vojski proračun vzdrževanje okrog 1.641.000 oficirjev in vojakov v vojski, momarici in pomorski pehoti, ter da morajo izdatki za to znašati 5,2 milijarde dolarjev.

Truman je poudaril, da so v proračun vključeni izdatki za izpolnitev gradenj v prekomorskih oporiščih in v ZDA, vendar poslanci ne navajajo krajev. Truman je prav tako predlagal, da se povečajo izdatki za dela v zvezi z atomsko energijo. Ti izdatki ne spadajo v vojski proračun in bodo znašali 444 milijonov dolarjev. Po Trumanovem proračunu bodo dohodki znašali v novem proračunskem letu 37.730 milijonov, dočim so znašali v tekočem proračunskem letu 40.230 milijonov dolarjev.

Proračun določa nadalje 3,5 milijard dolarjev za izdatke, ki spadajo v kategorijo »mednarodnih poslov in financ«. V tekočem proračunskem letu je bila za to postavko določenih 6 milijard dolarjev. Truman je poudaril, da morajo ZDA pomagati tudi drugim državam, ki so v največji bedi.

Po zaključku Unrinega dela — pravi deljke Trumanova poslanica — ostaja važno vprašanje beguncev in preseljenih hoseb. Kongres pozivamo, da nudi potrebno pomoč mednarodni organizaciji za begunce, ki se formira pod vodstvom OZN. Prav tako je treba, da zagotovimo vsaj skromen nagrt za izkazovanje pomoči nekaterim državam, ki so še vedno v težkem položaju.

Protidelavski zakonski osnutki

New York, 12. jan. (Tass). Republikanski senator Boll je predložil senatu nov zakonski osnutek, ki prepoveduje sklepanje kolektivnih pogodb v takih obsegih, da bi to zanjelo celotno industrijsko panogo, ampak dopušča samo sklepanje takih pogodb med delavci in delodajalci posameznih podjetij. Boll je 9. januarja predložil zakonski osnutek o prepovedi obstoječega sistema, da se lahko sprejemajo na delo samo člani sindikatov. Enak zakonski osnutek je predložil 9. januarja Predstavniskemu domu tudi republikanec Case.

Senatorja Taft in Smith sta predložila zakonski osnutek o prepovedi stavk in uvedbi obveznega razsodništva.

Po poročilu dopisnika United Pressa, je predsednik zakonodajne komisije Predstavnikega doma Allen izjavil, da ima Predstavniki dom namen sprejeti Caesov zakonski osnutek, da bi se preprečile nove stavke rudarjev, ki se predvidevajo za 1. april.

vernem Kavkazu in v Turkmeniji v Bakuju gradijo tovarno za radijske naprave in dele. Gojitev bombaža v Azerbejdžanu je dosegla precejšnje uspehe. Akademija znanosti Azerbejdžanske SSR je razširila znanstveno-raziskovalno delo na vseh področjih znanosti. Sivoletni pedagoški ustanovi je znano nastalo. Otvorjen je gledališki inštitut. V republiki je sedaj 30 gledališč.

Znameniti sovjetski pilot Ovsjankov se je vrnil v Stalinabad s svojega rednega poleta na Pamir. Poletje na Pamir smatrajo za najtežje v Sovjetski zvezi. Pilot Ovsjankov je preletel v zadnjih 8 letih milijon km nad Pamirjem. Omenjena letalska proga čez Pamir ima velik pomen za Badahšansko avtonomno oblast, ki leži v planinah zapadnega in vzhodnega Pamirja in ki obsega skoraj polovico ozemlja sovjetskega Tadžikistana. Letalo je tukaj skoro edino sredstvo za zvezo v teku vsega leta.

Obnova plantaž oljnih rastlin

V lanskem letu so v Ukrajini na Krimu obnovili 500 ha plantaž lavendla, 130 ha plantaž vrtnic in 1000 ha plantaž žajbola. Po petletnem načrtu bodo razširili plantaže oljnih rastlin v južnih oblastih SZ na 35.000 hektarov.

73 električnih central so zgradili lani na Estonskem

V lanskem letu so v Estonski SSR zgradili 73 električnih central. Za gradnjo so porabili 18 milijonov rubljev. Med petletnim načrtom bodo zgradili še 163 vaskih električnih central za estonsko kmetijstvo.

Gradbeni material iz pepela

Električna centrala v Krasnodarsku pri uralski tovarni aluminija, ki je največja v državi, pušča velikanse množine pepela. Zdjaj so znašli način za izdelovanje gradbenega materiala iz tega pepela. Zgradili so že nekaj poslopj iz opeke, ki jo pridobivajo iz tega pepela.

Obnovitvena dela v Ukrajini

V letu 1947. bodo v Ukrajini precej povečali površino orne zemlje, ki je dosegla v preteklem letu 82% predvojnega obsega. Površina, ki so jo posejali z žitnimi setvami, ki so jo posejali v preteklem letu, je bila 347.000 ha večja od površine iz leta 1945. V primeri s preteklim letom se bo povečala površina, ki je posejana s poletno setvijo, za 700.000 hektarov. Strojine in traktorjske postaje v republiki imajo 42.000 traktorjev, na ukrajinskih poljih pa dela skupaj okoli 53.000 traktorjev. Neprenehoma se obnavljajo vasi, ki

so bile porušene med vojno. Leta 1946. so zgradili v Ukrajini nad 135.000 hiš za kolhoznike. Od časa, ko so pregnali nemške osvajalce, so zgradili skupaj 492.000 hiš za kolhoznike, 125.000 industrijskih poslopj in nad 13.000 raznih kulturnih ustanov. V letošnjem letu bodo zgradili v ukrajinskih vaseh nad 200.000 hiš, v celih petletki pa 1.200.000 hiš.

Nova delavska naselja

Na podlagi novega petletnega načrta so v SZ začeli graditi stanovanjska za železnice. Po načrtu naj bi se zazidalo 5 milijonov m² stavbenega prostora.

V bližini Voronježa grade veliko delavsko naselbino na prostoru 65 ha. V središču naselbine bodo zgradili šolo, klub in velike prodajalne. Izdelali so tudi osnutek načrta za gradnjo delavske naselbine blizu Moskve na površini blizu 50 ha.

Novo mesto za 200.000 prebivalcev

Komite za arhitekturo pri ministrskem svetu ZSSR je odobril načrte za gradnjo novega mesta na obrežju reke Kure v Azerbejdžanski SSP. Novo mesto bo štelo 200.000 prebivalcev.

»Kirovec 35« novi traktor

Končano je raziskovalno delo glede uporabe novega traktorja na gošenice »Kirovec 35«. Traktor ima Dieslov motor s 37 HP, ki je zelo ekonomičen in porabi samo 220 g goriva na konjsko silo v eni uri, medtem ko je motor prejšnjih traktorjev porabil 315 g. Traktor bo lahko v obratu 2000 ur, ne da bi ga treba zamenjati ležaje drsalnih osi, medtem ko so morali pri dosežanju traktorjev zamenjati te ležaje že po 600 urah. Traktor se lahko uporablja pri vseh kmetijskih delih in na vsakem terenu.

Traktorje bo izdelovala lipetskova tovarna traktorjev, pozneje pa tudi minska tovarna traktorjev.

Izdelovanje motornih vagonov za električne vlake

Tovarna za vagono »VAIROGS« je izdelala prva dva motorna vagona za električne vlake. Razvoj nove proizvodnje je šel vzporedno z obnovitvenimi deli, ki so ga nemški okupatorji zelo razdeljali. Vagoni »VAIROGS« so malo širši od navadnih vagonov in imajo električno kurjavo. Vsak vagon ima prostora za 150 potnikov. Opremljeni so z motorji moskovske tovarne »Dinamo«. Njihova hitrost do 110 km na uro.

Življenje in delo v Sovjetski zvezi

Uspehi pri obnovi in izgradnji države

Sovjetska časopisna agencija Tass objavlja kratek pregled uspehov pri obnovi in izgradnji iz vseh krajev Sovjetske zveze. Iz poročila povzemamo:

V Erivanu je pričela obratovati tovarna za električne kable. Tovarna zavzema prostor 18 ha. Načrt za 1. 1946 je izpolnila pred potešom roka 122 odstotkov.

V Minsku gradijo sedaj na prostoru, ki je bila prej steklarna »Puleter«, ki so jo v vojni porušili Nemci, tovarno za gramofone.

V Harkovu je dosegel prve dni 1. 1947

3. premiji po 300.000 din in 600.000
3. din. Kdor se nima srečke, naj jo brž
2. kupi v Tavčarjevi 5 v Ljubljani
2. Tyrševa 7 v Mariboru in Titov trg
5. 8 v Kranju. Izplačujemo brez odbit-
5. kov!

